Leto V., štev. 167 | Ljubljana, četrtek, 17. julija 1924 | Poštnina pavšalirana | Cena 2 Din

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20·— Din
za inozemstvo 30·— „
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/I.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:
Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:
Maribor, Barvarska ul. 1.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov zavodu štev. 11.842.

Ljubljana, 16. julija.

V vročini političnega boja se je težko vedno držati vseh granic obzirnosti in vljudnosti. Tudi napredno časopisje je včasih grešilo. Spozabilo se je v strastni borbi in zapustivši boj načel je začelo z osebnimi napadi. Toda eno lahko ugotovimo: da je v takih slučajih vedno promptno sledila reakcija v lastnih vrstah, ki so najobčutnejše reagirale na vsako nedostojnost, zagrešeno bodisi od časopisja, bodisi od političnih pristašev.

Danes vidimo, da je klerikalno časopisje, na čelu mu «Slovenec», padlo na najnižji niveau! Kar piše «Slovenec» zadnje dni, presega vse meje dostojnosti. Nimam za to pisanje druge primere, kakor da je enaka razbesnelosti steklega psa, sikanju gada, kojemu si stopil na vrat! Kaj vse očita nam demokratom in specijelno dr. Žerjavu! Od goljufije in tatvine do umora — vsega dolži našega vodjo neprikrito! **In vendar se v celi klerikalni stranki ni še našel človek, ki bi se uprl takemu podlemu ščuvanju, taki brezstidnosti, takemu nemoralnemu boju, ni se našel nihče tudi ne v onih krogih, ki so sicer izjavljali, da simpatizirajo z SLS le radi njene «načelne» orijentacije!**

Dr. Kajna imenuje glasilo SLS dr. Žerjava. To se upa reči glasilo stranke, ki je, kar obstoji med slovenskim ljudstvom, igrala ulogo rablja, ki ima na vesti nešteto življenj, ki je tirala ljudi na vislice, ki je hujskala ljudi v pokolj za tujerodne interese, ki je spravila z denuncijacijami nešteto ljudi v ječo in smrt, ki je zakrivila krvavo Zaloško cesto, ki je s svojim hujskanjem okrvavila Trbovlje, stranka, ki živi od trpljenja in krvi drugih.

Vse to v znamenju boja za slovenstvo, v znamenju boja za slovensko kulturo, vse to kot «edino slovensko glasilo».

Toda gospodje, rečem vam, da ste v zmoti. Mislite, če ubijate osebo, da ste ubili tudi idejo? O, ne! **Za šibkimi ramami dr. Žerjava ne stoji eden ali dva, ampak na tisoče nas je, ki stojimo ž njim na braniku naše ideje.** Če smo imeli pogum v nemški in madžarski Avstriji, da smo bili srbofili in Jugosloveni, bodite uverjeni, da bomo imeli tudi v Jugoslaviji poguma dovolj braniti državo in priborjeno svobodo pred brezdomovinci in pred laži - Slovenci, ki še danes po vzvišenem vzgledu propovedujejo na prižnicah, da je narodnost čustvo, ki se ne strinja s katoličanstvom, da je narodnost malikovalstvo.

V teh dneh je padla vaša krinka. Pokazali ste se v vsej svoji nagoti: in ta ni lepa. Manjka vam dostojnosti, manjka poštenosti, manjka ljubezni in manjka srca. Sam strup, gnjev in sovraštvo vas je — kletev in psovanje.

Pritisnimo peto, da stremo gadu glavo!

Dr. Dinko Puc.

Proti lahkomiselnemu nošenju orožja

Pametna odredba ministra notranjih zadev.

Beograd, 16. julija. p. Z ozirom na incidente, ki so se odigrali v raznih krajih in pri katerih se je ugotovilo, da so nosili orožje ljudje, ki za to nimajo dovoljenja ali pa imeli orožje taki, ki očividno niso vredni zaupanja, izkazanega jim z izdajo orožnega lista, je notranji minister odredil strogo revizijo nošenja orožja. Veliki župani so pooblaščeni, da predvsem izvedejo v svojih okoliših kontrolo orožnih listov ter da v slučaju potrebe prepovedo ne le nošenje, temveč tudi posest orožja. Proti onim, ki se jih bo zalotilo v neupravičeni posesti orožja, se bo najstrožje postopalo.

ODHOD MINISTRA NINČIĆA Z DUNAJA.

Dunaj, 17. julija. s. Jugoslovenski zunanji minister dr. Ninčić je danes dopoldne odpotoval v Beograd. Na kolodvoru se je poslovil od njega avstrijski zunanji minister dr. Grünberger in predstavniki diplomacije.

Beograd, 16. julija. p. Minister Ninčić in g. Panta Gavrilović se jutri zjutraj vrneta v Beograd.

KATASTROFALNE POPLAVE NA KITAJSKEM.

Peking, 16. julija. s. Veliki nalivi so povzročili v provincah Honan in Hunan ter v južni provinci Kjangsi katastrofalne poplave. Poginilo je več tisoč oseb, porušenih pa je bilo več sto vasi. Tudi Peking je ogrožen, vendar pa so mogli vojaki preprečiti večjo nesrečo. Peking je skoraj popolnoma odrezan od vsakega prometa.

Danes pričenja razplet krize

PAŠIĆ PRI KRALJU. — MINISTRSKA SEJA. — SOLIDARNOST NARODNE KOALICIJE NAPRAM DRUGIM STRANKAM. — POGOJI SODELOVANJA V VLADI. — OBUPANI KLERIKALCI SE SAMI PONUJAJO RADIKALOM.

Beograd, 16. julija. p. Danes ob 11.35 je dospel kralj Aleksander iz Topole v Topčider pri Beogradu. Tam sta ga pozdravila minister prometa dr. Popović in minister gradjevin Miša Trifunović. S kolodvora se je kralj odpeljal v avtomobilu v Detinje, kjer gradi svojo vilo. Šele popoldne ob 2. je kralj prispel v dvorec, odkoder je kmalu nato odšel na šetnjo s katere se je vrnil proti sedmi uri.

Za jutri dopoldne je prijavljen v avdijenco min. predsednik Pašić. S to avdijenco pričenja definitivni razplet krize. Po dosedanjih dispozicijah se bo še tekom jutrišnjega dne vršila min. seja, na kateri bo vlada stavila svoje formalne predloge v že znanem smislu.

Danes so se v ministrskem predsedništvu vršile med voditelji narodne koalicije konference, na katerih je bila konstatirana popolna soglasnost nazorov glede razpleta krize in glede nadaljnega sodelovanja obeh koaliranih strank. Radikali in samostojni demokrati so kakor dosedaj odločeni, da odklanjajo vsako kombinacijo, ki bi hotela izigrati ene ali druge. Z ozirom na neprestane vesti, ki jih širi opozicija, je treba povdariti, da obsega ta solidarnost vse vodilne politike in posebno tudi g. Ljubo Jovanovića, ki sicer ni proti temu, da se sedanja koalicija razširi, vendar odločno odklanja vsako sodelovanje pri kombinacijah, katere bi zanesle v dosedanjo koalicijo ali v radikalno stranko nesoglasja.

Za slučaj da bi katera od opozicijskih strank želela vstopiti v vlado, je narodna koalicija pripravljena se razširiti, toda le pod pogojem, da se dotična stranka postavi strogo na ustavno stališče, odkloni vsako zvezo z radičevci ter v polnem obsegu in izrecno prevzame soodgovornost in sodelovanje pri onih ukrepih, ki so postali potrebni, da se v državi povsodi vzpostavi avtoriteta oblasti in očuvanje reda in miru, ki ga poskušajo ogrožati razni prevratni elementi.

Opozicija se je, kakor izgleda, deloma že pomirila s svojo usodo. Le klerikalci z največjim nemirom in strahom pričakujejo odločitve. Danes je ves dan zboroval klerikalni klub. Na seji se je največ govorilo o — drju Žerjavu, češ, ta je vse račune pokvaril. Iz klerikalnega kluba se lansirajo proti drju Žerjavu vedno nove kievete in izmišljotine. Nocoj so klerikalci plasirali svoje napade na drja Žerjava v zemljoradniške «Novosti», glasilo kluba posl. Pucija, ki sploh trajno podpirajo klerikalne intrige. Precejšnje zaprepaščenje je v opozicijonalnih krogih vzbudilo, da se klerikalci že povsem odkrito ponujajo radikalom, katerim so dali danes javiti, da se njihovo oficijelno glasilo «Slovenec» izreka za radikalsko-klerikalno koalicijo. (V resnici javljajo klerikalni tigri «Slovencu», da *drugi* označujejo to kombinacijo za «najbolj možno»...)

Komunistična ofenziva proti Jugoslaviji

VELIKOPOTEZEN BOLJŠEVIŠKI NAČRT, KI BI SE NAJ IZVEDEL S POMOČJO BOLGARSKIH IN ALBANSKIH ČETAŠEV TER NAŠIH SEPARATISTOV. — KOMUNIKE O VLADNI PROTIKOMUNIST. AKCIJI.

Beograd, 16. julija. r. Vlada je poslednje dni zaznala za intenzivno delovanje odmetnikov ob albanski meji. Kabinet ima točne podatke, na katerem mestu granice se nahajajo poedini vojvode in kako močne so njihove čete. »Beograjske novosti« prinašajo danes senzacionalne informacije, ki govore o **komunistični akciji na Balkanu,** ki jo vodijo iz Moskve, kjer so sklenili, koncentrirati vso pažnjo na Balkan. V izvedbi tega načrta so poslali v Grčijo komisijo 50 oseb, ki naj bi pod krinko trgovinskih pogajanj začeli živahno agitacijo z govori in denarjem, posebno v vojski. Grški vojni minister je moral javno pozvati ministrskega predsednika, naj izda energične mere in pobija komunizem v vojski, da ne bi prišla država v nevarnost. Na Bolgarskem se je posrečilo komunistom ojačiti svojo stranko in razdvojiti Makedonce, ter celo pridobiti za svoje cilje njihovega voditelja Todora Aleksandrova. S tem je prišla Cankova vlada v veliko nevarnost. Vodja bolgarskih komunistov Kolarov je zahteval, naj se Južna Srbija izvzame iz komunističnega propagandnega centra v Jugoslaviji in podrediti propagand. središču v Sofiji. Sovjeti so pridobili z zlatom v Albaniji nekatere četaške vodje, m. dr. Bajrama Cura, Hasan bega Prištinca in druge člane »kosovskega odbora«. Ti so stopili v zvezo s Todorom Aleksandrovom in so pripravljali skupno albansko-bolgarsko akcijo proti Jugoslaviji. Ker smatrajo našo državo za najmočnejšo in najbolj konsolidarno v vojaškem oziru, so ji posvetili največjo pažnjo. Zato so skušali pridobiti komunisti zase preko Radića nacionalne separatiste in narodne manjšine. Naša vlada je pravočasno izvedela za nameravano komunistično teroristično akcijo ter je storila potrebne ukrepe, ki jamčijo, da se bo tudi najnovejša komunistična ofenziva proti naši državi razbila.

Beograd, 16. julija, r. Današnje «Beogradske Novosti» prinašajo informacijo z Dunaja, da začne tamkaj v kratkem izhajati list pod imenom «Balkansko-donavska federacija», ki ga bosta urejevala bolgarski komunistični emigrant Harlakov in Radić, sotrudnik pa bo Todor Aleksandrov. List se bo tiskal v vseh balkanskih jezikih, razen tega pa tudi v angleščini, francoščini in italijanščini.

Beograd, 16. julija. p. Notranje ministrstvo je izdalo o protikomunistični akciji vlade obširen komunike, ki uvodoma slika razdiralno rovarenje komunizma po Evropi in zlasti pri nas, kjer skušajo temni elementi izrabiti situacijo, ki je nastala po osvoboditvi in ujedinjenju. Komunike omenja historijat komunistične stranke v Jugoslaviji. Po tragični smrti Milorada Draškovića, ki je padel kot žrtev komunističnega zločinskega fanatizma, je vlada predložila in skupščina 1. avgusta 1921. sprejela znani zakon o zaščiti države. Na podlagi tega zakona je bila komunistična politična stranka razpršena, komunistične politične organizacije razpuščene. Vlada pa ni dirala delavske strokovne organizacije, tudi če je bilo jasno, da so v komunističnih rokah. Postopala je napram njim z vso obzirnostjo in humanostjo, da delavstva ne oškoduje materialno in socialno.

Komunisti tega obzirnega postopanja niso znali in niso hoteli vpoštevati, ampak so ga smatrali za slabost državne oblasti. Deloma pod krinko sindikatov, deloma v tajnih organizacijah so začeli pripravljati novo komunistično akcijo. Stopili so v zvezo z inozemstvom, odkoder so dobivali moralno, v prvi vrsti pa materielno pomoč. Ko so se čutili že dovolj jake, so nastopili politično tudi v javnosti. Da pa bi prikrili svojo pravo barvo, so si nadeli ime «Neodvisne delavske stranke» in na videz prevzeli program in statute, različne od nekdanjih komunističnih. Seveda je delo te nove stranke prav kmalu pokazalo, da se za fiktivnim imenom in nefiktivnim programom skriva stara komunistična stranka.

Največji razmah je zavzela komunistična akcija v drugi polovici prošlega leta. Komunisti, osokoljeni po navidezni pasivnosti vlade, so okrepili svoje zveze z inozemstvom, odkoder so dobivali vedno večje vsote denarja, poleg tega pa tudi orožje, municijo in razna propagandna sredstva, kakor brošure, letake itd., so šli v svojem programu razdiranja korak dalje. Osnovali so teroristične in borbene čete, tkzv. «čečije», ki so imele nalogo uprizarjati politične boje, sabotažo po tovarnah in delavnicah ter terorizirati delavce nekomunističnega mišljenja. Nastopali so vedno predrzneje tudi v javnosti. Hujskali so proti obstoječemu državnemu in pravnemu redu z govori po shodih, v časopisju, z brošurami, največ pa s tajnim delom.

V očigled vsem tem neovrgljivim dejstvom je smatral minister za notranje zadeve v popolnem soglasju z ostalimi člani vlade za potrebno, da je 11. t. m. izdal naredbo, da se imajo razpustiti in zatreti vse komunistične organizacije, pa naj se skrivajo pod kakršnimkoli imenom ali programom. Komunike zaključuje z izjavo, da se bo v bodoče proti vsem komunističnim voditeljem in agitatorjem brezobzirno postopalo v smislu zakona za zaščito države.

Albanija in Italija

Rim, 16. julija. j. Novi albanski ministrski predsednik Fan Nolli je v razgovoru s sotrudnikom lista «Idea Nazionale» izjavil nastopno: Albanija ima odkritosrčna prijateljska čustva proti vsem **svojim sosedom ter stremi za tem, da** stvori najožje odnošaje z Italijo. Albanski dijaki odhajajo v velikem številu na študije v Italijo. V svoji spomenici na ministrskega predsednika Mussolinija, je dejal Fan Nolli, sem že izjavil, da je albanski narod hvaležen za prijateljsko stališče Italije ob priliki revolucije, zlasti pa za izjave Mussolinija, da se ne bo kršila neodvisnost Albanije. **Veseli nas, da sta Jugoslavija in Grčija sledila temu vzgledu prijateljstva, ki nam obeta lepe upe za bodočnost.**

Naša pogodbena carinska tarifa z Italijo

(Glej 2. stran današnjega lista.)

Otvoritev londonske konference

UGODEN VTIS PRVE SEJE. — ODLOČILNA VLOGA AMERIKE. — GLAVNO DELO SE BO VRŠILO V ODSEKIH.

London, 16. julija. s. Danes ob enajstih dopoldne je bila otvorjena londonska konferenca. V otvoritvenem govoru je angleški ministrski predsednik Macdonald izjavil, da se bo konferenca edinole bavila z izvršitvijo Dawesovega projekta, čigar glavni točki sta obnova finančne in gospodarske enote nemške države in jamstva za one, ki bodo dali Nemčiji posojilo. Francoski ministrski predsednik Herriot je dejal, da gre za to, da se spravijo v sklad interesi narodov, ki so se drug drugega ljuto napadali in da se vzpostavi mir. Poslanik Zedinjenih držav Kellog je izjavil, da so došli Amerikanci, ki sicer niso udeleženi pri versailleski mirovni pogodbi, na konferenco z istim duhom in z isto željo, da služijo miru. Italijanski poslanik, italijanski finančni minister in belgijski ministrski predsednik so obljubili sodelovanje svojih držav. Ministrski predsednik Macdonald je bil izvoljen za predsednika konference, ki je nato določila dnevni red. Dnevno se bodo objavili komunikeji. Francosko-angleški program od 9. julija bo tvoril podlago za posvetovanja. Njegove točke se bodo natančno proučile. Prvi odbor strokovnjakov bo uredil postopanje za ugotovitev kršitev od strani Nemčije in sankcije, drugi strokovnjaški odbor pa bo sporazumno z reparacijsko komisijo določil postopek za izvedbo Dawesovega projekta. Vsaka komisija bo imela štiri strokovnjake od vsake velesile in po dva zastopnika *Jugoslavije,* Grčije, Portugalske in Rumunije.

London, 16. julija, j. Kakor ni bilo drugače pričakovati, so danes popoldne poudarjali vsi delegati, kak ugoden utis je napravila prva seja londonske konference. Te izjave pa so politično brezpomembne, ker je današnja seja konference edinole sklenila, da se proučevanje vseh posameznih točk pariškega angleško-francoskega dogovora izroči posameznim strokovnjaškim odborom. Šele po tej proučitvi se bo konferenca sama bavila s posameznimi vprašanji.

Večje politične važnosti je izboljševanje političnega razpoloženja ameriških delegatov. Kakor znano, se v Ameriki zelo zavzemajo za Dawesov načrt in za njegovo popolno izvršitev ter hočejo Evropi zopet enkrat dati čutiti gospodarsko in trgovsko moč Amerike. Pariška pogajanja med Macdonaldom in Herriotom niso bila Ameriki dobrodošla, ker se je na njih razpravljalo tudi o vprašanju jamstev in medzavezniških dolgov in o zvezi teh vprašanj s sanacijo Nemčije. To so poudarjali Američani tudi v vseh svojih izjavah. Ameriški poslanik pa je danes izjavil, da Dawesov načrt ni izzval v Ameriki niti gospodarskih niti političnih pripomb in da se tam smatra brezpogojni in takojšnji sprejem načrta za neobhodno potreben, to se pravi, da je udeležba Amerike pri sanaciji Nemčije in na konferenci vezana na usodo Dawesovega načrta.

London, 16. julija, j. Londonska konferenca bo imela najbrže le malo plenarnih sej. Še danes ali jutri bo na podlagi sklepov o dnevnem redu izročila posvetovalni materijal na štiri pododseke, ki bodo obstojali iz nekaterih vodilnih delegatov in strokovnjakov v poštev prihajajočih držav. Prejkone se bodo ustanovili pododbori za nemško emisijsko banko, za železnice, za politična in vojaška vprašanja. Ti pododbori bodo pripravljali posamezna vprašanja ter določili za plenarne seje komisij formule za tozadevne sklepe.

Imenovanje šolskih nadzornikov

Beograd, 16. julija, p. Minister prosvete Svetozar Pribičević je v ljubljanski oblasti imenoval za sreske šolske nadzornike: za mesto Ljubljana **Andreja Rapeta,** doslej okrajnega šolskega nadzornika za ljubljansko okolico; za srez Ljubljanska okolica **Mihaela Kosca,** učiteljaupravitelja v Trebnjem in **Andreja Skulja,** učitelja v Ljubljani; za srez Radovljica, dosedanjega okrajnega šolskega nadzornika **Josipa Turka;** za srez Kranj dosedanjega okrajnega šolskega nadzornika **Vilibalda Rusa;** za srez Kamnik **Miroslava Pretnerja,** šolskega nadzornika v Ljubljani; za srez Litija dosedanjega šolskega nadzornika **Ivana Bezeljaka;** za srez Krško **Leopolda Levstika,** učitelja upravitelja v Krškem; za srez Novo mesto **Davorina Matka,** učitelja-upravitelja v Novem mestu; za srez Kočevje **Božidarja Betrianija,** učitelja-upravitelja v Kočevju; za srez Logatec **Frana Merljaka,** učitelja v Ljubljani; za Brežice-Laško **Frana Drnovška,** učitelja-upravitelja v Sevnici.

Borza

16. julija:

ZAGREB. V **efektih** tendenca nespremenjena. Večje zanimanje je bilo za Jugo. Eskomptno in Slavonijo. Promet je bil slab. — **Devizno tržišče: Dinar raste v Curihu in na vseh drugih zunanjih** trgih, kar se odrazuje tudi na naši borzi. Danes je bila pri nas tendenca slaba in tečaji vseh deviz so padli za nekoliko točk, posebno pa devize na Švico, ki se je danes zaključila po 1538 napram 1563 včeraj. Blaga je bilo na tržišču dovolj, posebno pod konec sestanka, kar je povzročilo daljnje padanje, tako da je v mnogih devizah ostalo tudi blago v višini zaključnega tečaja. Narodna banka je dajala nekaj blaga v čekih na Italijo, Prago in Švico. Večja potreba intervencije se ni občutila. Promet je bil srednji, a trgovalo se je največ v devizah na Dunaj, Italijo, Prago in Švico. Notirale so **devize:** Amsterdam 3195 do 3225, Dunaj 0.1183 do 0.1203, Budimpešta 0.0925 do 0.1125, Bukarešta 0 do 39, Italija izplačilo 362.5 do 365.5, Kopenhagen 0 do 1360, Kristijanija 0 do 1137.5, London izplačilo 368.65 do 371.65, New-York ček 84 do 85, Pariz 435 do 440, Praga 248.75 do 251.75, ček 248.5 do 251.5, Švica 1534 do 1544, ček 1533 do 1543; **valute:** dolar 83 do 84, belgijski frank 360 do 0, Kč 245.5 do 248.5, lire 361.5 do 364.5; **efekti:** bančni papirji: Primorje 75 do 0, Trgo 32 do 34, Eskomptna 126 do 127, Kreditna Zagreb 122 do 123, Hipo 62 do 64, Jugo 105 do 116, Prašteđiona 915 do 920, Etno 129 do 130, Srpska 139 do 140; industrijski papirji: Eksploatacija 0 do 120, Dubrovačka 725 do 760, Šećerana 1000 do 1005, Isis 62 do 65, Narodna šumska 78 do 80, Nihag 88 do 92, Gutmann 725 do 775, Slaveks 265 do 280, Slavonija 92 do 94, Strojne 150 do 0, Trbovlje 480 do 510, Vevče 145 do 0; državni papirji: 7 odst. posojilo 65 do 65.5, 4 odst. agrarne 22 do 24, Vojna škoda 122.5 do 123.5.

BEOGRAD. Tendenca slaba. Tečaji vseh deviz nazadovali. Blaga dovolj. Vse povpraševanje krito s strani privatnih bank. Notirale so **devize:** Amsterdam 3200 do 3210, Dunaj 0.119 do 0.1193, Budimpešta 0.105 do 0.1075, Bukarešta 37.5 do 38.5, Ženeva 1536 do 1546, London 369 do 370.25, New-York 84.25 do 84.4, Pariz 448 do 450, Praga 249.75 do 250; **valute:** dolar 83.5, leji 37.75 do 38.5, lire (srednji tečaj) 364.5, Kč 0 do 249; **efekti:** 7 odst. posojilo 66.25 do 66.75,

CURIH: Beograd 6.45, New-York 548, London 23.96, Pariz 28.27, Milan 23.62, Praga 16.25, Budimpešta 0.0070, Bukarešta 2.50, Sofija 4, Dunaj 0.00775.

DUNAJ: Beograd 838 do 842, Milan 3059 do 3071, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3652 do 3668, Praga 2105 do 2115, dolarji 70.460 do 70.860, lire 3070 do 3090, dinarji 835 do 841.

PRAGA: Beograd 40.25, Dunaj 7.715, Rim 146.75, New-York 33.95.

BERLIN: Beograd 4.95, Milan 18, Praga 12.38, New-York 419.

LONDON: Beograd 370, Milan 101.43, Dunaj 310.000, Praga 147.75.

NEW-YORK: Beograd 118, Berlin 24, London 437.37, Pariz 516.50, Curih 1824, Milan 431.50, Dunaj 14.12, Budimpešta 12.50, Praga 295.75.

DEMISIJA POLJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Krakov, 16. julija. j. Zunanji minister grof Zamojski je danes podal svojo demisijo. Za njegovega naslednika designirani posl. Stanislav Tugut je odklonil ponudeno mu mesto.

PODRAŽENJE RUMUNSKIH ŽELEZNIC.

Bukarešta, 16. julija. s. Od 1. avgusta naprej se bodo železniški tarifi povprečno povišali za 25 odstotkov, s 1. oktobrom pa zopet za 25 odstotkov.

INVALIDI ZASEDLI AVSTRIJSKO FINANČNO MINISTRSTVO.

Dunaj, 16. julija. j. Danes opoldne je približno 200 vojnih invalidov zasedlo finančno ministrstvo. Šele po dolgih pogajanjih so jih pregovorili, da so ministrstvo zopet zapustili.

KITAJSKA IN RUSIJA.

Pariz, 16. julija. j. Po vesteh iz Pekinga, je kitajski zunanji minister naznanil, da je Kitajska uradno pristala na to, da se odpošlje v Moskvo poslanik in da pride v Peking ruski poslanik.

Naša nova carinska tarifa

Beograd, 16. julija.

V kratkem, najbrž še pred koncem meseca bodo objavljene in stopijo v veljavo nove določbe o uvozni carini, ki vsebujejo po večini višje carinske tarife, posebno za industrijske predmete. Trgovinska pogodba z Italijo sicer ne stopi še sedaj v veljavo, ampak še le, ko bo ratificirana od jugoslovanskega in italijanskega parlamenta, določbe glede **pogodbene carinske tarife pa stopijo v veljavo takoj, ko bo naša nova avtonomna carinska tarifa objavljena.** Posledica tega je, da je v vseh onih slučajih, kjer smo cedirali Italiji nižjo pogodbeno tarifo, kakor je bila določena v avtonomni tarifi, slednja glede Italije sploh ne stopi v veljavo.

Ko so prišli italijanski zastopniki početkom tega leta v Beograd, so imeli velik program. Hoteli so, da dobita italijansko poljedelstvo in industrija privilegiran položaj z nizkimi uvoznimi tarifami na vse predmete, ki jih Italija izvaža v velikih množinah. Južno sadje, kolonijalno blago in vino naj bi prišlo brez carine ali z jako nizko carino iz Italije v Jugoslavijo. Nadalje naj bi Jugoslavija odprla vrata italijanski industriji, posebno tekstilni. Diference med našim in italijanskim stališčem so bile tako ostre, da je opetovano pretil prelom. Končno je pa le prišlo do kompromisa.

V marsikateri točki je bilo treba popustiti za to, da smo dobili od Italije koncesije, posebno glede izvoza živine, jajc, mesa in drugih živil ter lesa. Od naše strani smo popustili zlasti glede uvoza italijanskega južnega sadja. Glede vina smo si pridržali svobodo prepovedi.

V naslednjem podamo novo z Italijo sklenjeno pogodbeno carinsko tarifo, ki stopi v najhitrejšem času v veljavo. V boljše razumevanje je treba omeniti, da je na prvem mestu zabežežena car. post. »Obćne carinske tarife«, potem predmet, za tem pa pogodbena carina, ki se je določila z Italijo. Da se dobi efektivno carino, ki jo bo treba plačati, pa je treba to številko množiti s 15 (to je takozvani **zlati ažio**), konečno je zabeležena v oklepaju sedanja carina. Sedanji ažio znaša le 9. N. pr. »c. p. 5: riž 7 (10) se čita: carinska postavka 5. riž, pogodbena carinska tarifa bo znašala 7 dinarjev, pomnožena z zlatim ažijom (15) tako, da bo znašala efektivna carina 7 × 15 = 105 Din za 100 kg; sedanja carina pa znaša 10 × 9 = 90 Din.

Pogodbena tarifa je sledeča:

Jestvine, sadje, zelenjava, cvetje:

c. p. 6: oluščeni riž 7 Din (10); c. p. 7: karfijola, špargli, vodene melone, sladke melone (dinje) in artičok 6 (10); c. p. 7: koleraba, mladi grah v zrnu, zelena in druga solata, retkve, paradižniki, paprike, zelenje, čebula in česen 7 (10); c. p. 7: krompir 7 (10), uvoz krompirja od 1. aprila do 30. junija je prost carine; c. p. 9: kislo in soljeno zelje v sodih, kisle kumarce in kisle paprike 25 (35); c. p. 12: jabolka, orehi, hruške, kutne, marelice, češnje, breskve in češplje, vse to sveže in pakirano 20 (25), nepakirano pa 14 (16); suhi orehi v luščinah 20, oluščeni 35; c. p. 17: limone so proste carine (10); c. p. 17: pomaranče in mandarine 5 (20); mandelji v luščinah 20, oluščeni 35; c. p. 20; suhe smokve v zabojih do 10 kg 25, v večjih zabojih 15 (30); c. p. 22: rožiči 6 (40), kostanj 10 (40); c. p. 34 sveže cvetlice za bukete in okraske 200 (300).

Krma:

c. p. 34: zelena in suha krma za živino je prosta carine.

Kože:

c. p. 76: kože vseh vrst so carine proste.

Olje:

c. p. 104: oljkino olje 30 (40); repno olje in olje od bombaževega semena 30 (40); laneno, konopljeno, ricinusovo in drugo mastno olje, ki služi za industrijske svrhe 12 (30); pri uvozu oljkinega olja v železnih sodih po najmanj 25 kg se poveča carina za 25 Din; vsa ostala olja 30 (40).

Alkohol:

vina v sodih, vagonih ali rezervoarjih: vermut do 18 stopinj in marsala do 20 stopinj 10, vermut in marsala gornje jakosti v steklenicah 120; italijanska peneča vina v steklenicah 250, zdravilna vina 150 (120).

Razne jestvine:

c. p. 131: testenine (makaroni) 40 (50); čokolada 130 (120); c. p. 143: sir (stracchino, gorgonzola, cacchiacavallo) 40 (100); rastlinske in sadne konzerve 70 (60); konserve tun v olju, konserve mesa hermetično zaprte, izvzemši ribje konserve 80 (100), konserve od paradižnikov hermetično zaprte 50.

Kemični produkti:

sveče iz parafina in stearina 70; boraks v zabojih po pol kilograma 5, borova kislina 5, bakrov sulfat 12, citronova in vinska kislina 75, sok iz sladkega lesa, sirov ali kuhan v sodcih ali kosih 15, čisto žveplo in žveplen cvet 1.50 (1); ostalo žveplo brez carine; amalgam in živo srebro brez carine; živinska sol brez carine.

Tekstilna roba:

c. p. 274: enonitna bombažna preja do št. 12 po angleški numeraciji: sirova 20 (25), beljena 30 (30), barvana ali tiskana 30 (35); enonitna bombažna preja od št. 12 do 29: sirova 25 (25), beljena 35 (30) in barvana ali tiskana 40 (35); od št. 29 do 50: sirova 30 (35), beljena 40 (40) in barvana ali tiskana 45 (45); nad št. 50: sirova 35 (40), beljena 45 (45) in barvana ali tiskana 50 (50); c. p. 275: dvo- ali večnitna bombažna preja do št. 12: sirova 25 (30), beljena 35 (35), barvana ali tiskana 40 (40); od št. 12 do 29: sirova 30 (40), beljena 40 (45) in barvana ali tiskana 45 (50); od št. 29 do 50: sirova 35 (50), beljena 45 (55) in barvana ali tiskana 50 (60), nad št. 50: sirova 40 (50), beljena 50 (55) in barvana ali tiskana 55 (60); c. p. 276: bombažna preja, ki se prodaja na drobno, sukanec za šivanje, vezanje in pletenje, na klopcih iz lesa ali papirja itd.: sirova 70 (50), beljena 90 (55) in barvana ali tiskana 110 (60).

Bombažne ribiške mreže 75; c. p. 290: št. 1: 20 (10), št. 2: 40 (40); c. p. 291: št. 1: 25 (35), št. 2: 50 (45). Za vrvi s premerom od 1 do 5 mm: 65, od 5 mm dalje: 45, vrvi za vreče 32 Din za 100 kg; c. p. 321: št. 1: 180, št. 2: 230, št. 3: 280 št. 4: 280 Din za 100 kg. Sirova svila je prosta uvozne carine. Ravnotako je prosta carine sirova umetna svila, beljena pa plača 100 Din za 100 kg. C. p. 333: št. 1: 50, št. 2: 150; c. p. 334: št. 1: 260 (400), št. 2: 320 (500); c. p. 335: št. 1: 1800 (1800), št. 2: 800 (650); c. p. 348: (tkanine od linoleuma in slično) 25 (30), večbarvne 35 (35). Moški klobučevinasti klobuki, garnirani 22 Din za komad, negarnirani 21 Din. Moški slamniki garnirani 1.60, negarnirani 1 Din za komad. Ženski slamniki garnirani 3.50 za komad, negarnirani 2.50; c. p. 366: za komad 0.35 (0.20).

Usnje in kavčuk:

navadno strojene kože za podplate, kruponi 130 Din za q, druge 90 (80); c. p. 380: (kožne rokavice): št. 1: 1500 (1000), št. 2: 900; c. p. 394: (cevi iz kavčuka) 180; trakovi iz gumija ali gutaperke: 180; cevi za avtomobile, vozove ali dvokolesa 180 Din za 100 kg.

Proste uvozne carine so nevezane knjige in tiskovine, izvzemši koledarje v italijanskem jeziku. Note, karte, slike načrti in gravure plačajo carino, ako so vezane.

Marmor in alabaster v klesanih ali ostruženih ploščah nad 16 cm: 1.25 Din za 100 kg iste plošče pod 16 cm, nepolirane in samo ostružene ali drugače obdelane: 2. oglajene ni polirane 4.50 Din za 100 kg; c. p. 485 (skulptorska dela) št. 1: 40 št. 2. 90; c. p. 519 (stekleni biseri) št. 1: 30 (35), št. 2: 50 (60).

Deli dežnikov ali solnčnikov plačajo 16 Din za 100 kg.

Za električne aparate z majhnimi električnimi motorji, kakor ventilatorje, mehove, in podobno znaša carina 140 Din za q. Za motorna kolesa 20% od vrednosti, za dela motornih koles 20% za avtomobile in njihove dele 20% od vrednosti.

IZVOZNA CARINA Z ITALIJO.

Izvozni predmeti iz naše države v Italijo se bodo po novi trgovinski pogodbi plačali: Plemenski konji, visoki 140 cm ali manj: 100 zlatih lir za komad, konji in kobile nad 140 cm 75, voli 15, biki za klanje 20. ovni, ovce, koštruni in koze 8, svinje nad 20 kg 10 zlatih lir za komad, ostala živa živina 5 in zaklana 5 zlatih lir za q. Nepreparirano meso, izvzemši meso perutnine in divjačine, golobov in zajcev, zmrznjeno ali sveže 5 slive 2. suhe gobe 15, semena 1.25 zlatih lir za 100 kg.

Prost od izvozne carine iz Jugoslavije v Italijo je kompir. Okrogel bukov ali hrastov les, čigar premer znaša manj kot 20 cm, in drug listnat les, izvzemši kostanj in hrast, s premerom nad 30 cm. ter bukovi železniški pragovi so prosti carine, hrastovi plačajo 0.65 zlatih lir za stot. Prosto carine je tudi oglje ter premog vsake vrste. Ravno tako tudi telečji in jagnječi želodci, suhi ali nasoljeni. čreva, parklji in koštrunovi rogovi, nadalje železna, bakrena, magnezijeva in cinova ruda, višnje in sveže ribe.

Krvava borba z arnavtskimi četami

Po poročilu, ki ga je prejelo notranje ministrstvo iz Kosovske Mitrovice, je prišlo 14. t. m. pri selu Galica do krvavega spopada med našim vojaštvom in razbojniškimi pristaši poglavarja albanskih hajdukov Azembega. Azembeg je namreč prišel preko granice v naše selo Galica, da bi tu slavil pri Ahmedu Aliji bajramsko svečanost. Vso pot od granice pa do Galice so arnavtske razbojnike svečanostno sprejemali. Pod konja na katerem je jezdil, so mu polagali preproge ter mu vsklikali «Dobrodošel naš car!» — Za taborišče Azembega je kmalu zaznal veliki župan v Kosovski Mitrovici, Janko Spasojević, pa je odrinil 13. zvečer s komandantom artiljerijskega polka Stojanovićem in komandantom infanterijskega polka Demičem, v spremstvu dveh bataljonov moštva in ene baterije proti taborišču Azembega. Ko so bile Galica in sosedne vasi od naših čet obkoljene, je poslal veliki župan Azembegu parlamenterja, da ga pozove naj se vda. Razbojniki pa so že iz daljave začeli streljati na odposlanca velikega župana, nakar se je vnela huda borba, ki je trajala ves dan in v kateri je padlo 15 orožnikov, a 12 jih je bilo ranjenih. Od kačakov je ostalo mrtvih in ranjenih čez 200. Domneva se, da je ubit tudi četaš Azembeg, ker je na hišo, v kateri je on stanoval streljala tudi artilerija. Po drugih navedbah je skušal Azembeg ubežati, a je bila njegova četa s strojnico razpršena.

Pilati si umivajo roke

O sobotnem umoru pred pošto je «Slovenec» bil s svojim poročilom v nedeljo zelo kratek. Samo v 12 vrsticah popisuje «krvav dogodek pred pošto» in «bitko v Tivoliju». Kratek je bil zato, ker ni imel več dosti časa, da bi se tako zlagal, da bi Ljubljančanje verjeli, resnice pa ni hotel poročati.

V klerikalnem Kriegspressequartirju so morali šele izmisliti metodo, po kateri bo treba postopati. Ponovila se je procedura, znana izza trboveljske afere: prvi trenutek uide klerikalcem še drobtina resnice, potem pa prevzameta poročevanje jezuitska prefriganost in moralična pokvarjenost. V torek je «Slovenec» o umoru na Aleksandrovi cesti že poročal povsem izkrivljeno in z vidno tendenco, da polagoma pretvori napadalce v napadence in narobe. V sredo je «Slovenec» že tako daleč, da je razkrinkal komunistični atentat kot «krvavo demokratsko politično intrigo»!

Zanimivo je, kako so se v prvem strahu nad posledicami svojega lastnega hujskanja oglasili v škofovi tiskarni Pilati, ki so hiteli, da si pred javnostjo umijejo svoje zločinske roke. O, njih ne zadene nobena krivda! Komunisti? Oni jih takorekoč ne poznajo, jim nikdar niso dajali potuhe in gospod Jeglič je vprašal redakcijo «Slovenca»: Gospodje, kaj pa je to: «komunist»? Seveda se klerikalna klika, ki se zbira okrog škofove tiskarne, zaman trudi požirati nedolžnost: ves svet vidi in vé, da bi se brez klerikalne podpore in brez ščuvanja v škofovih listih komunisti nikdar ne upali hoditi po Ljubljani z orožjem, še manj pa bi se drznili čakati na svoje žrtve po vogalih ljubljanskih ulic z morilskim namenom. Kdor verjame, da je Pilat nedolžen Kristove smrti, naj tudi verjame, da je prevratna klika okoli škofovega lista nedolžna na provokacijah, napadih, atentatih in umorih, ki jih sistematično pripravljajo komunisti po Sloveniji.

Zato ne more sobotnega umora prav nič olepšati «Slovenčev» zagovor, češ, da je bil dogodek le «akt osebnega maščevanja», na katerem ni niti sledu politične afere. Tudi umora ne more niti zabrisati, niti omiliti «Slovenčevo» opravičevanje in obširno razkladanje, kako se je pred umorom na drugem prostoru vršil drugi incident, pri katerem so gladili psa in kjer jo je Šotler dobil po zobeh. Oba dogodka sta sicer obsodbe vredna, a nesporno je, da si samo klerikalni cinizem upa označiti klofuto z umorom.

V Ljubljani ni bila navada, da ljudje na klofute odgovarjajo z umorom, kakor bi to «Slovenec» rad dopovedal svojim bralcem. Značilno je za poročanje «Slovenca», da hodi okoli zločina, kakor maček okoli vrele kaše. Na široko je odprl svoj policijski arhiv, ki daleko prekaša uradnega, navaja obširne življenjepise Grubišića mrtvega Zadravca, vrši obsežno evidenco o vseh, ki še niso zaprti, a bi vohunskemu nosu njegovega policijskega psa prijalo, da bi bili zaprti. Celo o socijaldemokratu Francu Svetku vé veliko povedati v zvezi z njegovo aretacijo, četudi Fran Svetek ni bil aretiran in na dogodku sploh ni bil udeležen. Včerajšnji «Slovenec» pa bi blamažo s Fr. Svetkom rad še drugim obesil na vrat. **O obsodbi morilčevega dejanja «Slovenec» nima niti ene specialne besede, prav kakor da bi bil njegov advokat.** Da bi terorističen akt komunista še bolj omilil, se je zlagal, da sta padla pred pošto dva strela, dočim nihče drugi o tem nič ne vé.

V dokaz «Slovenčeve» brezvestne neobjektivnosti in lažnjivosti, navajamo še njegovo poročilo o incidentu v Podnartu, kjer je «Slovenec» proglasil nacijonaliste kratkomalo za morilce in razbojnike, dasi tam ni bil nihče ranjen in četudi so — kar se je sicer splošno obsodilo — streljali izzvani od dveh strelov, ki sta padla na njihov vlak iz vlaka, v katerem so se vozili Orli, kar je po nepristranskih pričah nedvoumno dokazano.

Tudi o Trbovljah je «Slovenec» poročal tako pristransko in lažnjivo in je le psoval in grdil z morilci nacijonaliste, ni pa z nobeno besedo obsodil komunistov, ki so bili pripravljeni na napad iz zasede, oboroženi z revolverji, karabinkami in bombami in so tudi prvi z napadom začeli.

Ako bi ne bilo nobenega drugega dokaza, da dajejo klerikalci komunistom potuho, bi zadostovala že njihova lažnjiva in tendencijozna poročila o vseh incidentih od 1. junija naprej. Če bi imel škofov list res kaj pravičnosti, bi moral teroristične komuniste najmanj tako obsoditi, kot je druge. On pa tega nele ni storil, marveč jih je povrh še ščuval tako brezvestno, kot je to storiti sposoben samo amoralen in brezsrčen desperado. Zato pa škofovo kliko zadene na vseh incidentih, ki so v zvezi s terorističnim akcijo komunistov, **popolna soodgovornost**, pa naj so bili klerikalci pri incidentih **direktno udeleženi, ali pa ne.** (V Trbovljah so bili in v Podnartu tudi.) Pilati si sedaj zaman umivajo roke, ker se njihovih prstov drži slovenska kri. V kolikor klerikalci pri incidentih niso direktno udeleženi, je to le dokaz njihovega figarstva in dokaz zaslepljenosti komunistov, ki so se dali od klerikalcev naščuvati ter za namene klerikalne politike zlorabiti.

Vrhunec hinavščine pa dokazuje «Slovenec» še s tem, da kot hujskač in zdražbar ter oni tretji, ki v konfliktih med nacijonalisti in komunisti pobira dobiček, še pretaka krokodilove solze čez teror ter radi zakonitega miru in reda. «Zakonu naj se vrne avtoriteta,» vzklika isti «Slovenec», ki na drugi strani napada radi sodb sodnike in tisti list, čegar zagovornik je sodnikom v razpravni dvorani (na žalost brez kazni) pretil, da se bo «že pomedlo» . . .

Politične beležke

+ **«Evharistični Jezus — vladar naših src.»** V nedeljo se je vršil v Grobljah pri Domžalah evharistični shod za kamniško dekanijo. Med drugimi misijonarji je govoril tudi g. pater Julij Sušnik o temi, ki jí je dal naslov: «Evharistični Jezus — vladar naših src». Ne vemo kaj je gospod pater govoril, vemo le, da je njegov šef ljubljanski škof dr. Jeglič, ki je lastnik prejšnje «Jugoslovanske tiskarne» ter cenzor in odgovorni faktor za «Slovenca», «Domoljuba» in druge liste, ki izhajajo v njegovi tiskarni. Kaj pomaga če skromni pater v potu svojega obraza dopoveduje ljudstvu, da bi moral biti Evharistični Jezus — vladar njegovih src, ko pa cerkveni vladika s svojimi listi daje ljudstvu neizmerno pohujšanje. Samo, če pomislimo, da «Slovenec» že par tednov, dan za dnevom prikrito in celo **odkrito ščuva komuniste na umor dr. Žerjava,** moramo priti do prepričanja, da imenuje klika, ki se zbira okoli škofa in njegovih listov, mesto evharističnega Jezusa, **v srcu samega belcebuba.** Evharistični Jezus, če je tudi bil kedaj vladar src teh ljudi, je moral že zdavnaj zbežati in se zjokati nad razbojniki, ki se svetu predstavljajo še kot služabniki njegovi. Ni večjega bogoskrunstva, kakor če si klika okoli ljubljanskega škofa in njegovih listov lasti evharističnega Jezusa.

+ **Pokvarjena žurnalistika.** Na drugem mestu priobčujemo članek «Pilati si umivajo roke», iz katerega se vidi nepoštenost in lažnjivost škofovega lista zlasti pri poročanju o sobotnem umoru, ki ga je zakrivil pred ljubljansko glavno pošto komunist. «Slovenec» izkrivlja dejanski položaj prikrito in na jezuitski način indirektno zagovarja teroristični akt revolucijonarja, ker vé, da bi ga celo njegovi pristaši razglasili za lažnjivega kljukca, ako bi naravnost lagal. Zato so pa poročila, ki so prišla iz okolice «Slovenca» v druge jugoslovanske blokaške liste že bolj značilna za pokvarjenost klerikalne žurnalistike. Včerajšnji «Hrvat» v Zagrebu n. pr. poroča pod naslovom: «Orjunaško razbojstvo v Ljubljani» o sobotnem dogodku tako, kakor da bi Orjunaš umoril Zadravca. V tem poročilu ni niti besedice o tem, da je komunist streljal, niti o tem, da je komunist streljal na Grubešića, mu prestrelil ovratnik in kravato ter z istim strelom zadel Zadravca. Zanimivo je tudi, da dela v Ljubljani za take incidente osebno odgovornega dr. Žerjava, dočim piše «Hrvat», da je «potpuno jasno», da je tega kriv «krvnički režim Pašić-Pribićević» češ: «Ovo potonje nije slučaj, nego je ono prvo, naime to je direktno djelo jednoga režima, koji hoče, da se naloče krvi nepočudnih mu gradjana».

+ **«Slovenčeve» hujskarije radi tujskega prometa na Gorenjskem.** «Slovenec» zadnja dva dni že zopet dreza v gospodarske institucije in jih hoče politično zlorabljati za SLS. Najprej se je spravil na tujski promet na Gorenjskem, zlasti na Bledu, včeraj pa na ljubljanski velesejem. Ne glede na to, da škofovemu listu, ki je obenem glasilo komunistov, zelo malo pristoja pretakati krokodilove solze o industriji, obrti in trgovini in naj si so solze namenjene le hujskanju pridobitnih krogov, je treba še ugotoviti, da se «Slovenec» poslužuje pri svojem ščuvanju gospodarskih krogov tudi laži, ki gačne posledice ne morejo imeti, kakor škodo tako za te kroge, kakor za naše gospodarstvo sploh. Tako n. pr. se nam poroča, da je Gorenjska v očigled denarni krizi sorazmeroma od letoviščarjev jako dobro obiskana. Bohinj je malone zaseden, Kranjska gora tudi. Bled, je bil pred 10 dnevi — pred podnartskim incidentom, ki so ga povzročili kot izzivači Orli, ker so prvi streljali na vlak Orjunašev — res še slabo zaseden. Takrat je bilo komaj polovico gostov, kakor lansko leto v istem času. Zadnji teden pa je število letoviščarjev tako naraslo, da je sedaj Bled po $^2/_3$ zaseden, a število gostov še vedno narašča. «Slovencu» ni nobena stvar sveta, zato ni čudno, če je s svojo steklino oklal tudi tujski promet, katero vprašanje je že samo na sebi tako delikatno, da mu tudi objektivna kritika v času sezone ne koristi mnogo. Nedvomno pa je, da tako lažnjivo in hujskajoče pisanje, kakor ga praktira «Slovenec» stvari silno škoduje.

+ **Sporazum narodnih strank za občinske volitve v Kočevju.** Med slovenskimi strankami v Kočevju se je 12. t. m. dosegel za občinske volitve popoln in definitivni sporazum. Ni izključeno, da pristopijo k temu sporazumu tudi tukajšnji Nemci, ki bi v tem slučaju dobili toliko mandatov, kolikor jim gre po številu njihovih volilcev. Ako se to uresniči, bodo volitve sploh odpadle. Nočemo nobenih rekriminacij, kljub temu pa moramo poudarjati, da se je ta prepotrebni sporazum dosegel navzlic intrigam župnika iz Dolenje vasi, posl. Škulja, ki se poslužuje dvomljivih individuij za razdiranje enotne slovenske fronte v Kočevju. Njegovo delo se mu nikakor ne bo posrečilo. Po sporazumu je Kočevju zasigurana v obč. odboru trdna slovenska večina.

+ **Junak Potemkinovih vasi.** Pri ugotovitvi, da je dr. Ravnihar pošiljal v Beograd poročila, ki naj bi škodila napredni stvari, smo tudi vprašali kaj pravita gg. dr. Sajovic in Županič k temu napadu iz zasede. V svojem odgovoru je dr. Ravnihar repliciral, naj nikar ne apeliramo na ta dva gospoda, češ intrige so bile soglasno sklenjene v «kolegijalni(!) seji Mestnega odbora NRS v Ljubljani,» pri kateri da je bil dr. Županič celo sam navzoč. Iz dr. Ravniharjeve replike je sledilo, da radikalski voditelji odobravajo junaštvo svojega neofita. Zato je zanimivo pojasnilo, ki ga nam pošilja dr. I. Sajovic član vodstva NRS in v katerem nas opozarja, da glede kompetence ne gre identificirati *Mestnega* odbora stranke z NRS. Zaključki *mestnega* odbora so enaki zaključkom lokalnega krajevnega odn. srezkega odbora. Kompetentni predstavitelj stranke je *Okrožni* odbor, ki obsega vso deželo in tudi ljubljansko mestno organizacijo. — To pojasnilo g. drja Sajovica govori za sebe in nam pač ni še treba pristavljati posebnega komentarja. G. dr. Ravnihar torej ne govori in ne piše niti v imenu ljubljanske, niti v imenu mariborske oblastne organizacije NRS, ki so edine kompetentne določevati domačo politiko radikalske stranke. Mi to radi in z zadoščenjem ugotavljamo.

+ **Afera Primorskega Novega Lista.** Notranji minister Srskić je včeraj izjavil tajniku centralnega odbora JNU, uredniku Sokiću, da je vlada ukinila zabrano Primorskega Novega Lista. Kakor nam poročajo iz Sušaka, je P. N. D. že zopet izšel.

+ **«Samouprava» svari narodne socialiste.** Včerajšnja «Samouprava» glavni organ NRS, objavlja članek o narodno-socialni stranki v Sloveniji, ter pravi med drugim: NSS danes napada in vodi borbo proti pobornikom narodnega in državnega edinstva, akoravno je v njej organizirano večje število državnih uradnikov, ki to stranko celo vodijo. Urejena država ne more trpeti, da se državni uradniki postavljajo na čelo borbe proti obstoječi državni ureditvi. Članek v «Samoupravi» je vzbudil, kakor nam poročajo iz Beograda, mnogo pozornosti in se ga splošno tolmači kot resno svarilo na naslov narodno-socialne stranke.

Iz demokratske stranke

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV.

V nedeljo se je vršilo v Svetini ob severni meji predavanje Zveze kulturnih društev, ki je bilo zelo dobro obiskano po kmetiškem prebivalstvu. Predaval je učitelj g. Malenšek o osvobodilnih bojih slovenskih kmetov. Isto popoldne je priredilo tamkaj mariborsko pevsko društvo »Jadran« ljudski koncert, ki je bil ravno tako izborno obiskan.

Občinske volitve

Napredna zmaga v Cerknici.

V nedeljo so se vršile v Cerknici občinske volitve. Napredne stranke so si priborile odločilno zmago. JDS je dobila 88 glasov in 4 odbornike, gospodarska lista JDS 176 glasov, 7 odbornikov. SKS 67 glasov, 3 odbornike; SLS 259 glasov in 11 odbornikov. Naprednjaki imajo torej 14 odborniških mandatov, klerikalci 11. Od zadnjih skupščinskih volitev so demokrati napredovali za 135 glasov, klerikalci so nazadovali za 81 glasov, SKS pa za 65 glasov.

Občinske volitve v ljutomerskem okraju.

Prejeli smo še izide občinskih volitev v sledečih občinah:

Bolehneci: SLS 27 (5). Sporazumna lista bezkovska (SLS in SKS) 13 (2); Kmečka zveza (SLS) 27 (5).

Presika: SLS 77 (6), Krščanska delavska viničarska zveza (SLS) 13 (1).

Bučečovci: SLS 32 (5), SKS 13 (2).

Bendetovi «republikanci» so volili vedno klerikalne liste.

Pravo

1118

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljše.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Schicht

Naši kraji in ljudje

Prof. dr. Pavel Šavnik †

Včeraj je po kratki težki bolezni umrl v Zagrebu dr. Pavel Šavnik, redni profesor in dekan medicinske fakultete zagrebškega vseučilišča. S Šavnikom je smrt ugrabila naši mladi medicinski vedi eno najodličnejših sil, redek talent, ki je mnogo obetal. Rojen v Kranju 24. prosinca 1882. kot sin znane Šavnikove rodbine je pokojni študiral medicino na Dunaju in Innsbrucku, kjer je promoviral leta 1912. Ostal je v Innsbrucku asistent na tamkajšnji dermatološki kliniki, od koder je koncem leta 1918. odšel v Monakovo, kjer je deloval na kliniki profesorja Zumbuscha. Iz Monakovega se je dr. Šavnik preselil v Prago, kjer je bil početkom leta 1920. asistent profesorja Sambergerja. Maja 1920. pa se je habitiral kot privatni docent za dermatologijo in venerologijo. Dne 23. maja lanskega leta je bil dr. Šavnik imenovan za profesorja dermatologije in venerologije na medicinski fakulteti v Zagrebu, kjer je pričel predavati v zimskem semestru. Letos je bil izvoljen za dekana.

Kot odličen znanstvenik je prof. Šavnik osobito deloval na polju patologije in terapije sifilisa ter je med drugim napisal nekoliko študij o Wassermannovi reakciji. Znana so tudi njegova raziskovanja na polju patologije in terapije kožnih bolezni. Ne samo kot strokovnjak in učitelj, temveč tudi kot človek in iskren jugoslovenski patriot je pokojni profesor Šavnik užival splošne simpatije in spoštovanje v najširših slojih. Njegova smrt pomeni za enkrat nenadoknadljivo izgubo za našo medicinsko znanost.

Pokojni prof. dr. Pavel Šavnik je brat finančnega delegata dr. Karla Šavnika v Ljubljani in svak posl. dr. Wilfana v Trstu. Težko prizadetim rodbinam naše prisrčno sožalje!

Josip Runjanin

Odkritje spomenika skladatelju «Lepe naše domovine».

V soboto dne 12. julija ob 11. uri dopoldne je bil na pokopališču v Novem Sadu svečano odkrit spomenik Josipu Runjaninu, skladatelju «Lepe naše domovine».

Načrt za spomenik je napravil beograjski arhitekt Bojko Tadić, potrebni denar pa je zbral tozadevni odbor. Na dan odkritja spomenika se je zbralo na pokopališču mnogoštevilno občinstvo. Prišel je narod iz Novega Sada in Petrovaradina ter iz vseh okoliških krajev. Prisotna so bila vsa pevska društva iz Novega Sada in Petrovaradina in odposlanstva kulturnih društev. Poleg njih je stala korporativna deputacija Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, ki je baš na dan svečanosti zborovala v srcu Vojvodine. Na slavnost je prišel s svojim spremstvom tudi bački vladika dr. Irenej Ćivić.

Predsednik odbora za odkritje spomenika prota Veljko Mirosavljević je otvoril svečanosti s pozdravnim nagovorom. Po njegovih besedah so odgrnili zaveso, šest navzočih pevskih društev pa je složno in krepko zagrmelo «Lepo našo domovino». Nato je profesor Fran Malin, tajnik odbora za postavitev spomenika, naprosil prisotnega episkopa, naj blagoslovi spomenik. Protodijakon je čital jekstenije; odgovarjalo mu je «Muzičko društvo», ki je izvajalo Hristićevo «Opelo». Nato so prekadili in prelili grob, potem pa je vladika dr. Irenej skupno z gosp. Jankom Mačkovškom, predsednikom ljubljanske sekcije jugosl. inženjerjev in arhitektov ter s prof. Malinom iz Petrovaradina prelomil pogačo. Pevsko društvo je med tem pelo obredno pesem.

Predsednik zagrebške sekcije jugosl. inženjerjev g. Fran Horvat je položil na grob ob spomeniku venec v imenu društva. Nato so pevska društva še enkrat zapela «Lepo našo domovino». S tem je bila svečanost zaključena.

Srbske žene in devojke so po stari šegi in navadi ponudile navzočim žito in pogačo. Svečanost je izpadla resno in dostojanstveno ter je napravila na vse navzoče globok in prijeten vtis. Spomenik se je postavil s prinosi Srbov in Hrvatov. Prvi dar je poslal beograjski inženjer Ilija Jojkić, ki je v pospremnem pismu izjavil, da postavi spomenik na lastne stroške, ako se v doglednem času ne nabere dovolj denarja. Rodoljubnost srbskih in hrvatskih patrijotov pa tega ni dopustila. Za spomenik so prispevali vsi sloji iz Srbije in Hrvatske.

Spomenik je napravljen iz marmorja. Na pročelju je vklesanih par taktov z notami «Lepe naše domovine». Na sredi se nahaja relijefna podoba Josipa Runjanina, delo kiparja Gjoke Jovanovića. Spodaj stoje črke: «Josipu Runjaninu, Lijepa naša domovina». Spomenik krasi zlata lira, ležeča na podlagi iz kararskega marmorja. Pod njo stoji zopet ime z datumom komponistovega rojstva in smrti. Na drugi strani pa je čitati napis: «Ovaj spomenik podigli su Srbi i Hrvati 12. 7. 1924. god.» Tako se je odkril spomenik pesniku hrvatske nacionalne himne po zaslugi složnega sodelovanja obeh bratskih narodov, Srbov in Hrvatov.

Pasteurjev zavod v Celju

Celje, 16. julija.

V pondeljek, 21. t. m. ob pol 11. uri se otvori oficijelno Pasteurjev zavod in protituberkulozni dispanzer v Celju. Svečana otvoritev se izvrši v prostorih Protituberkuloznega dispanzerja, ki je nastanjen v Invalidskem domu. Nato se izvrši ogled obeh zavodov. Pasteurjev zavod ima svoje prostore v treh Deckerjevih barakah, ki so zgrajene na zemljišču javne bolnice v Celju. K otvoritvi se vabijo vsi, ki se zanimajo za napredek in delo na polju narodnega zdravja. Protituberkulozni dispanzer že deluje pod vodstvom primarija g. dr. Rajšpa in služi v boju proti jetiki.

Pasteurjev zavod v Celju je ustanovljen za mariborsko in ljubljansko oblast ter za sosedne kraje Hrvatske in bo naravnost velika dobrota našemu prebivalstvu, ki je moralo doslej v slučajih ugriza stekline sumljivih živali iskati pomoči v Zagrebu. Zavod stoji pod vodstvom šefa državne bakterijologične stanice g. dr. Rebernika v Celju ter razpolaga s 30 povsem nanovo opremljenimi bolniškimi posteljami. Zdravljenje v obeh zavodih je brezplačno na stroške države.

Naša državna zdravstvena uprava stremi v odlični meri torej tudi za tem, da se zabrani širjenje opasnih kužnih bolezni in je na tem polju ustanovila že celo vrsto sanitetnih zavodov širom naše države. V odlični meri je upoštevala pri tem tudi naše slovenske pokrajine. Slovenci sicer prav radi in prav krepko delamo dostikrat zdravstveni upravi težke očitke in naslavljamo to svojo nepremišljeno in v marsičem pretirano ter krivično kritiko na povsem napačno adreso, radi pa pri vsem tem prezremo velike žrtve in delo, ki je bilo izvršeno zadnja leta na polju narodnega zdravja tudi za nas Slovence.

Inženjerski kongres v Novem Sadu

V dnevih od 11. do 15. julija se je vršil v Novem Sadu peti kongres Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, ki je razpravljal o raznih stanovskih zadevah. Med drugim je kongres osvojil predlog glede honorarne tarife, ki ga je predložila ljubljanska sekcija Udruženja. Daljša razprava se je vršila komoro. Te honorarne odredbe obsegajo vsa inženjerska in geometerska dela. Istotako se je sprejela resolucija ljubljanske sekcije glede razvrstitve inženjerjev v državni službi. Primerni ukrepi so se napravili tudi proti nekaterim določbam, ki jih je izdal generalni direktor katastru. Soglasno se je sprejela resolucija, ki pozdravlja ustanovitev podobne institucije kot je v Pragi Masarykova akademija dela. Pripravljalna dela vrši v Zagrebu ondotna sekcija Udovženja. Daljša razprava se je vršila tudi o dejstvu, da je pri podjetjih v državi stalno zaposlenih izredno mnogo inozemskih inženjerjev. Kongres je bil v obsojanju tega dejstva enodušen in se bodo primerni ukrepi še izvršili potom posameznih sekcij, odnosno glavne uprave. Prihodnji kongres se vrši v Skoplju prihodnje pravoslavne binkošti.

Udeležniki so si ogledali Sremske Karlovce, tovarno cementa v Beočinu, Petrovaradin ter odlično urejene črpalne in namakalne naprave med Tiso in Donavo v tako zvanih šajkačkih otokih. Ogromna močvirja so izpremenjena tu v plodno zemljo, ki je izredno rodovitna. S parnikom so si ogledali nadalje Titel, kjer se gradi most za važno železniško zvezo med Bačko in Banatom.

Ob priliki kongresa se je vršilo v Novem Sadu odkritje nagrobnega spomenika Runjaninu, kompozitorju «Lepe naše domovine». Za Udruženje inženjerjev in arhitektov je položil z primernim nagovorom venec na grob predsednik zagrebške sekcije inž. Horvat.

Kongres poštnih nameščencev

Kakor smo že omenili, se je prošlo nedeljo vršil v Beogradu kongres delegatov zveze poštno-brzojavnih in telefonskih nameščencev. Zastopane so bile vse organizacije iz Jugoslavije. Iz poročila blagajnika je razvidno, da znaša nepremakljivo premoženje zveze v predvojni valuti 1,230.273 dinarjev. Referati oblastnih organizacij se pritožujejo proti uredbi in razvrščenju uradnikov. Doslej je obstojala v Beogradu začasna poštnobrzojavna šola z internatom. Njeni učenci so se morali vzdržavati na lastne stroške.

Kongres je sklenil, da se organizira stalna poštno-brzojavna šola z internatom in da se v prihodnje učencem podele štipendije v znesku 700 dinarjev mesečno. Za prihodnje šolsko leto se razpiše natečaj za 400 učencev. Sprejemali se bodo le kompetenti, ki so dovršili vsaj šest gimnazijskih razredov.

Sklenjeno je bilo nadalje, da začne ponovno izhajati zvezni organ «Poštanski glasnik». Izvoljen je bil odbor, ki naj izdela specijalni zakonski načrt za poštnobrzojavno in telefonsko službo. Koncem kongresa se je vršil letni občni zbor za pomoč v slučaju bolezni in smrti poštnobrzojavnih in telefonskih uslužbencev.

REMINGTON Mod. 12 brzopisni pisalni stroj
FRANC BAR Cankarjevo nabr. 5. Tel. 407

OBRA „Svilen flor" nogavica, priznana najboljša vrsta, v belem, črnem in še v 52 raznih barvah, nadalje vse modne predmete. Nogavice v vseh modnih barvah. 1118/a VI
Modna trgovina Srečko Vršič
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 3.

Savršeni lek protiv svih vrsta reumatizma.

U Beogradu u Kosovskoj ulici 43 otvorio je hemijsko-bakteriološku laboratoriju dr. Rahlejev, gde izrađuje svoj znameniti lek Radio-Balsamica protiv svih vrsta reumatizma. Lek dr. Rahlejeva priznat je ne samo u našoj državi već i u inostranstvu kao najbolje sredstvo protiv reumatizma svih vrsta. Radio-Balsamica osniva se na sasvim novim principima, te je apsolutno neškodljiv srcu. Pri lečenju vesma brzo deluje i ne ostavlja nikakvih tragova ni na koži ni u organizmu. Bolesnici koji su se godinama lečili po raznim kupatilima izlečeni su sa dve do tri flašice toga čudotvornog leka. 3924-a

Dopisi

VIČ. S »poslanim« v Slovenskem Narodu z dne 8. t. m. je padla strašna senca na gosp. P. Teodor Tavčarja, župnika na Viču. Zelo se nam je dopadel njegov odgovor, da je tisti kdor se je to zmislil grdo lagal, pa naj bo to g. župan Viški ali pa g. Lojk. Še bolj se nam dopadejo občani v imenu katerih ste Vi g. župnik označili razširjevalca omenjenih vesti za »pocestno barabo«. Ker vas poznamo kot moža na svojem mestu, katerega cenimo vsi občani in nam tudi ni vseeno če ostane ta senca na vaši osebi, in ker poznamo tudi g. Lojka toliko, da lahko rečemo, da si on tega ni izmislil in ker nam tudi ni vseeno kakšnega župana imamo, zato Vas prosimo g. župnik Viški, da stvar razčistite in sicer na ta način, da g. župana in g. Lojka izročite sodišču in nas javnim potom obvestite o rezultatu, da bomo vsaj vedeli kdo je pocestna baraba, ker nam ki trezno mislimo ne zadostuje »Gospod odpusti«. — Občinarji.

MEDVODE. Sokolsko društvo v Medvodah priredi svoj VI. javni nastop v nedeljo, 20. julija ob 4. uri popoldan. Po telovadbi se vrši v prijaznih prostorih br. Šušteršiča na Seničici velika vrtna veselica s plesom, bogatim srečolovom itd. Priznano dobra kapljica! Okusni prigrizek! — Ker je čisti dobiček namenjen za že pričeto zgradbo doma, vabimo bratska društva in prijatelje Sokolstva, da se vabilu odzovejo v čim večjem številu. Za povratek proti Ljubljani vlaki ob 18.33, 21.26 in 22.53.

LESCE. Klerikalni časopisi so polni hujskanja proti naprednim obrtnikom in trgovcem, pa je umestno, da jim naši prijatelji ne dajo zaslužiti. Kdorkoli se vozi iz Lesc na Bled naj se blagovoli poslužiti le kočijažev, ki imajo naslednje številke: 6, 7, 11, 23, 27, 30, 42 in 48. Naj velja tudi za nas geslo svoji k svojim!

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Da napreduje tudi pri nas na Dolenjskem napredna ideja, so pokazale zadnje občinske volitve, ki so se vršile dne 14. julija. Klerikalcev in njenih praznih obljub so se že vsi naveličali. Napredni volilci so se združili, da napravijo enkrat za vselej konec nevzdržnim razmeram v naši občini, ki je dosedaj veljala kot klerikalna trdnjava. Naprednjaki so dobili 270 glasov in 13 mandatov, klerikalci pa 269 glasov in 12 mandatov. Ta uspeh naj bo vsem, ki čutijo napredno, za vzgled, da nikakor ne gre, da bi rušili oziroma onemogočali napredno fronto. Mi smo se rešili klerikalne more, naj tudi v drugih krajih delajo na to, da se iznebimo za vedno klerikalizma. Predvsem pa naj nas posnema Ljubljana.

ČRNOMELJ. Tukajšnje sokolsko društvo je preteklo nedeljo, 1. t. m. priredilo javno telovadbo, pri kateri je črnomeljski Sokol nastopil v tako impozantnem številu, kakor še nikoli. Proste vaje in vaje na orodju so bile izvedene v splošno zadovoljstvo. Obrtniški naraščaj je topot nastopil na konju. Zelo razveseljiv je tudi napredek članic na orodju. Čeprav je bila prireditev bolj lokalnega značaja, so nas posetili tudi bratje iz Novega mesta, Semiča, Gradaca, Metlike, Karlovca, Vinice in Bojanc ter tako mnogo doprinesli do lepega uspeha. Po telovadbi se je razvila živahna ljudska slavnost, ki bogotov o materijelno mnogo pripomogla odseku za gradnjo sokolskega doma. Hvala Črnomeljcam, ki so Sokolu podarila v ta namen darila. Končno naj omenimo še to, da je »Društvo za zgradbo društvenih domov« v Ljubljani podarilo našemu gradbenemu odseku dva vagona cementa.

ZIDANI MOST. V nedeljo je zadel avtomobil v voz pekovskega mojstra Valentina Ahačiča, ko je ta prevažal pecivo iz Rimskih Toplic v Zidani most. Sprednji del voza je bil strt, Ahačič pa ranjen na obeh nogah. Šofer avtomobila ni dal nobenega znamenja, da bi se Ahačič izognil. Oblasti naj opozorijo lastnike avtomobilov, naj se vsaj pri ovinkih drže predpisane hitrosti in naj ne pozabijo dati predpisanega signala.

SV. JEDERT NAD LAŠKEM. Že sedem let nimamo za ceste od Sv. Jederti do Sevc cestarja, čeprav je ta nujno potreben. Bivši občinski odbor je sicer poveril to mesto Alojziju Hribšku, ki pa lovi kmete in delavce za klerikalno stranko, namesto da bi snažil ceste. Ta možakar je zlasti ponosen na to, da je zaupnik SLS, katerega mesta ni hotel sprejeti noben resen mož.

SLATINA - RADINCI. Dne 13. julija se je pri nas vršila volitev župana in občinskih svetovalcev. Za župana je ponovno izvoljen znani obmejni narodni borec g. Jakob Zemljič, za občinske svetovalce pa gg. Fran Puhar, Franc Zamuda in Anton Sengar. Napredni občini čestitamo!

MALA NEDELJA. Slavnostna otvoritev «Doma» Narodnega kulturnega društva pri Mali Nedelji v nedeljo dne 20. julija ob 3. uri popoldne. Bratska društva, naprednjaki, udeležite se slavnosti polnoštevilno.

VERŽEJ. V nedeljo dne 13. julija so se vršile v trgu Veržeju občinske volitve, pri katerih so odnesli zmago naprednjaki. Izmed 157 upravičenih volilcev se je udeležilo volitve 121 volilcev. Od teh 121 glasov sta jih dobili vezani napredni listi 68, klerikalne liste, dve po številu pa 53 glasov. Naprednjaki so dobili 5, klerikalci pa 4 odbornike. Kako visoko so se naprednjaki povzpeli v zadnjem času, priča dejstvo, da so imeli v zadnjem občinskem odboru od 16, samo 3 odbornika, torej komaj eno osminko, dočim so sedaj dosegli večino. Dal Bog, da bi se zgodilo tudi po drugih občinah enako. Interesantno in smešno je bilo gledati klerikalne agente in priganjače, ki so drveli iz ene ulice v drugo, čakali pred voliščem na svoje žrtve, kakor čaka ščuka v zasedi. Zanimivo je bilo gledati klerikalnega brzosela g. Korošo, ki se mu mora klerikalna stranka zahvaliti za svoje mandate; s kako bliskovito hitrostjo je migljal z svojimi nežnimi nožicami, vlačil ljudi za suknje, jih priganjal k volitvam, kakor v prejšnjih časih grajski valpeti svoje podložnike k delu. Tudi iz veržejskega samostana je glasovalo kakih 6 volilcev. Odločitev jim je bila težka, ker sta bili na volišču dvo klerikalni skrinjici. Če volimo eno, se zamerimo drugi. Kaj storiti? In ti pobožni menihi so sklenili enotno iti volit za kmečko zvezo, skrinjico SLS pa so pustili na cedilu. Gospodje menihi! Dobili ste mogoče s tem svojim činom zaupanje pri nekoliko ljudeh, pri ogromni večini, pri malih posestnikih, pri delavcih in pri eni struji klerikalcev ste pa zaigrali in ves kredit izgubili. V kampanjo pri občinskih volitvah, posebno, kjer se vrši hudi volilni boj, pač za funkcionarje in osebe vaše vrste nima smisla se spuščati, ker vam kot duhovnikom in dušnim pastirjem ter sal. bratom mora biti na tem ležeče, da ste v kraju priljubljeni, ne pa osovraženi. Torej vam bi se priporočalo za drugič nekoliko več previdnosti in preudarnosti. Našim vrlim naprednim odbornikom pa želimo mnogo sreče v njihovem poslu.

MURSKA SOBOTA. Kakor smo že poročali, so narodne dame v Kranju prav prisrčno sprejele dijake gimnazije v Murski Soboti. Sprejem in pogostitev je aranžirala ga. dr. Sabothyjeva, kateri so stali na strani ge. dr. de Glerijeva, Šavnikova, Adamičeva, dr. Tekavčičeva, Šumijeva, Holchakerjeva, Ditrihova, Žnidaršičeva in gdč. Bizjakova in Mallyjeva. Našim dijakom bo ostal baš Kranj s svojimi zavednimi in požrtvovalnimi damami, katerim se prekmurski dijaki prav prisrčno zahvaljujejo, v najlepšem spominu.

Nesmisel

bi bila, kupovati manj vreden kakao, ker dobite v vsaki boljši trgovini priznano najboljši

VAN KASTER CACOA

1826a

Kulturni pregled

Zbornik za umetnostno zgodovino

Pred nami leži zvezek «Zbornika» za umetnostno zgodovino», revija, ki je letos stopila v četrto leto svojega obstoja. Na uvodnem mestu podaja Stanko Vurnik «Spomine» akademičnega slikarja Ferda Vesela, ene najmarkantnejših postav v slovenskem modernem slikarstvu. Razprava ima v prvi vrsti biografično vrednost in prinaša mnogo značilnih potez Veselove osebnosti ter se bere z napeto zanimivostjo do konca. Drugi članek je posvečen slikarju Janezu Potočniku. Napisal ga je Viktor Steska; tretji sestavek iz peresa Frana Mesesnela obravnava primorskega slikarja Vena Pilona.

Vse tri članke spremljajo tudi slike: prva nam podaja Ferda Vesela in je napravljena spomladi 1924.; druga je reprodukcija Veselovega «Ženskega akta», tretja portret slikarja Sereševskega. Dalje prinaša «zbornik» reprodukcijo slik: Pred svatbo, Portret umetnikove žene, Deček s kučmo, Pogorišče, Kanin in Pismo. — Tekst o Potočniku pojasnjujejo istega slikarja Moški akt, Freska in Michelangelo Zois. Pilonovo umetniško ustvarjenje tolmačijo štiri slike: Žaga, Vipava, Tihožitje s svečnikom in Portret gospe K. K. Pilonova dela so bila lani na jesenski razstavi pri Jakopiču.

Revija obsega še umetnostno - zgodovinske zapiske iz peresa drja. J. Mala, poročilo o umetnostno - zgodovinskem društvu ter običajni referat o varstvu spomenikov od dr. Steleta. Bibliografija katero priobčuje M. Marolt, obsega knjige, časopise in zbornike, razprave, biografije, književna poročila, kritike in polemike ter razstave. Vsebino revije zaključujejo rubrike: književnost, razstave in razno.

«Zbornik za umetnostno zgodovino» izhaja štirikrat na leto pod uredništvom dr. Izidorja Cankarja in dr. Frančeta Mesesnela. Naročnina skupaj s članarino umetnostno - zgodovinskega društva znaša 60 Din, za inozemstvo 10 Din več. Upravništvo in uredništvo je v Ljubljani na univerzi.

Pianist Anton Trost v Kamniku. — Znani slovenski klavirski virtuoz g. Anton Trost priredi v soboto 26. julija ob 20. uri v dvorani «Narodne Čitalnice» v Kamniku klavirski koncert. Na programu so sledeče točke: Chopin op. 35; Sonata b-mol; V. Novak: Balada «Manfred» (po Byronu); Brahms: Rapsodija g-mol; Liszt: Petrarkov sonet št. 104; Schumann-Liszt: Pomladna noč; Čajkovskij-Pabst: Evgenij Onjegin, koncertna parafraza. Kamnik se čuti počaščenega, da obišče glasoviti naš klavirski umetnik letos poleg Bleda in Rogaške Slatino tudi njega. Kamniško meščanstvo se pripravlja, da zasede navedeni večer koncertno dvorano do zadnjega kotička.

Mlada zagrebška klavirska umetnica Nada Auer, ki je letos absolvirala monakovsko glasbeno akademijo z odličnim uspehom, priredi na jesen koncertno turnejo skupaj s svojim učiteljem profesorjem Riemannom. Koncerti za dva klavirja se bodo vršili v Pragi, na Dunaju, v Gradcu, Beogradu in Zagrebu.

Koncert dveh ruskih pevcev v Paliču. V Paliču pri Subotici sta 12. t. m. koncertirala ruska mezzosopranistka Zaradovska in baritonist Petrov. Izvajala sta arije iz oper: Življenje za carja, Orleanska devica, Demon ter Samson in Dalila.

Njegoševa grobnica na Lovćenu, katere izvršitev je poverjena kiparju Ivanu Meštroviću, bo napravljena iz čistega topolskega marmorja. Posebni odposlanec vlade se je že odpeljal v Črno goro, da uredi vse potrebne priprave za delo.

«Oidipus» v Budimpešti na prostem. Budimpeštansko dramsko gledališče je pred kratkim napravilo interesanten poskus: uprizorilo je Sofoklejevo tragedijo «Kralj Oidipus» na prostem v mestnem zoološkem vrtu. Predstava se je glede stila, ki je bil posnet po starih grških uprizoritvah, popolnoma posrečila in je našla tudi pri občinstvu dober odziv.

Kapelo v srbsko-bizantinskem slogu je sklenil postaviti kralj Aleksander na lastne stroške v Dedinu poleg Beograda. Natečaj za načrt se razpiše v kratkem.

Preradovićeva oda «Slavjanstvu» prestavljena v italijanščino. Dr. V. Lozovina, profesor splitske gimnazije, je prestavil Preradovićevo odo «Slavjanstvu» na italijanski jezik ter izdal prevod v obliki brošure.

Osiječki igralci v Vukovaru. V soboto in nedeljo je priredila skupina članov osiječkega gledališča zabavno gostovanje v Vukovaru. Program je obstojal iz lahkih opernih, operetnih in baletnih točk.

Jugoslovenski koncert na Eifflovem stolpu v Parizu. Dne 9. t. m. se je na pariškem Eifflovem stolpu vršil koncert z jugoslovenskim sporedom. Po zaslugi prijateljice našega naroda gospe D'Auge D'Atstre in kons. prof. Luciena de Flagnyja so s izvajale skladbe Mokranjca, Milojevića, Dobronića, Lajovica, Grgoševića in drugih. Skladbe so peli tenorist g. Gwin ter jugoslov. rojakinji g. Lix-Pavlakovićeva in gdč. Zlata Novakova s Trianonske opere. Na klavirju je spremljal pevce osebno g. prof. Flagny, ki je imel za uvod predavanje o jugoslovenski glasbi. Tenorist Gwin in prof. Flagny sta z našo domovino že znana. Oba sta pred časom koncertirala v Zagrebu.

Ruska filharmonija v Moskvi. Komisarijat za ljudsko prosveto v Moskvi je pravkar ustanovil «Rusko filharmonijo» v obliki delniške družbe. Namen filharmonije je prirejanje komornih in simfoničnih koncertov. Ker pa primanjkuje domačih dirigentov, hočejo Rusi povabiti na gostovanje inozemske glasbenike, obenem pa poskusiti, če ne bi se dala pridobiti za povratek v domovino Metner in Prokovjev. Ruska filharmonija ima tudi lasten organ «Nova rampa», v katero pišejo poleg Lunačarskega različni gledališki praktiki.

Reinhardtovo gostovanje v Londonu. Dunajski režiser Max Reinhardt se pogaja z Londonom radi inscenacije drame «Sumurum». Ako sklene pogodbo, odpotuje v London pred svojo ameriško turnejo letos na jesen.

Händlova opera «Xerxes» v Göttingenu. Na letošnjih Händlovih svečanostih v Göttingenu (Nemčija) se je prvič izvajala opera «Xerxes». Dirigiral jo je prof. dr. Oskar Högen, ki je s tem delo otel pozabnosti. Uprizoritev je popolnoma uspela.

Domače vesti

SLAMNATE BILKE IN LEDENA LIMONADA.

«Slovenec» piše v včerajšnjem uvodniku, da mednarodni trgovci in industrijalci «niso neumni ljudje». Kadar prihajajo v Ljubljano in jim je vroče pa sedajo «mednarodni zastopniki» po vrtovih naših kavarn in «srkajo iz dolgih slamnatih bilk ledeno limonado, da se ohlade.» Zato, ker je v soboto komunist umoril komunista sredi Ljubljane, dela sedaj «Slovenec» odgovornega — dr. Žerjava, ki biva že teden dni v Beogradu in ki je radi tega kriv, da «mednarodnih zastopnikov ne bo na ljubljanski velesejm in tudi ne v letovišča na Gorenjsko.»

«Slovencu» se pozna, da tudi nanj nevarno deluje vročina. Če bo svoje zadnji čas započete uvodnike nadaljeval, bo prišel še na marsikatero originalno misel. Če je škofov list že napisal članka: «Žerjav in tujski promet na Gorenjskem» in «Žerjav in velesejm», bi morda ne bilo napačno, če napiše prihodnje dneve še kak članek z naslovom: «Žerjav in pasji kontumac» ali pa: «Žerjav in kurja očesa škofa dr. Jegliča.» Ta temata so za vroče poletne dneve zelo interesantna in v njih ne bo težko najti politične zveze za krivdo dr. Žerjava.

Ali je škof Jeglič res že tako marazmatičen, da niti tega več ne vidi, kako ga njegovo glasilo dela smešnega? Same slamnate bilke, na katere se v brezmejnem obupu obeša zavožena tigrovska politika. Svetujemo le kliki okoli «Slovenca», naj porabi te slamnate bilke vsaj za srebanje ledene limonade, da se bo še pravočasno ohladila. Slamnate bilke in ledena limonada so edino sredstvo, ki lahko še nekaj časa klerikalce pokoncu drži. «Slovenčev» uvodničar, ki je bil dosedaj le poročevalec o dogodkih «zum Maček, tam zavodo», bo moral sicer še naprej pisati le o mačku.

*

* **Odlikovanje.** Predsednik češkoslovaške republike je dr. Zvonimiru Janežiču, zdravniku na Bledu, podelil Belega leva 5. razreda.

* **Iz državne službe.** Inženjer Igo Pehani je imenovan za rudarskega referenta pri rudarskem glavarstvu v Ljubljani.

* **Osebna vest.** Gospod dr. Lavoslav Gregorec, kanonik in dekan v Novi cerkvi nad Celjem, obhaja danes redek jubilej kot biseromašnik. Jubilant je bil rojen dne 17. decembra 1839., za doktorja pa je bil promoviran leta 1868. v Gradcu.

* **Izpremembe v poštni službi.** Imenovani so: za poštno-brzojavnega činovnika 4. skupine II. kategorije bivši kontrolor Evgen Križaj pri pošti Ljubljana 1; za pripravnika 4. skupine III. kategorije Franjo Bernot pri pošti Maribor 1 in Eleonora Ribarič pri pošti Ptuj; za pripravnike zvaničniške kategorije bivša oficijantka Jožica Csonka in bivša poštarica Ana Kratochwill pri pošti Ljubljana 1 in Ana Kramar pri pošti Škofjaloka; za služitelje Jožef Korošec pri direkciji v Ljubljani, Franc Cjuha in Anton Šulc pri pošti Maribor 2, Marija Kalan pri pošti Boh. Bistrica, Andrej Vidic pri pošti Jesenice Fužine, Anton Filipič pri pošti Središče ob Dravi in Alojzija Adamič pri pošti Jesenice na Gorenjskem. **Podeljena je odpravniška služba** pri pošti Turjak poštni pomočnici Pavli Virant. Premeščeni so: Činovniki Josip Černovšek od pošte Maribor 2 kot starešina k pošti Muta, Ciril Novak od pošte Kozje kot starešina k pošti Maribor 3, Ana Zorec od pošte Maribor 3 k pošti Kozje, Karel Kosem od pošte Celje k pošti Mozirje, Marica Hladnik od pošte Maribor 1 k pošti Rogaška Slatina, Miha Luznar od pošte Ljubljana 1 k pošti Bled 1, Ivan Plauštajner od pošte Maribor 2 k pošti Maribor 1 in Elza Leban od pošte Maribor 1 k pošti Pesnica; pripravniki II. kategorije Ivan Svetel od pošte Ljubljana 1 k pošti Bled 1, Dušan Milenković od pošte Beograd Banjica k pošti Bled 1, Marica Kališnik od pošte Ptuj k pošti Marija Snežna in Marija Levstek od poste Boh. Bistrica k pošti Boh. Bela; podčinovnik Ivan Križmanič od pošte Ljubljana 1 k pošti Celje; pripravnika zvaničniške kategorije Ivan Lotrič od pošte Selca nad Škofjo Loko k pošti Žiri in Franc Ostanek od pošte Kamnik k pošti Kranj; služitelji Mirko Cerkvenik od pošte Litija k III. terenski teh. sekciji Ljubljana, Valentin Kovič od III. terenske teh. sekcije Ljubljana k pošti Litija, Anton Meglič od direkcije v Ljubljani k pošti Ljubljana 1 in Pavel Martinšek od pošte Ljubljana 1 k pošti Gornji grad. Odvezana sta službene pogodbe poštni odpravnik Karel Horvath pri pošti Rogaševci in poštna odpravnica Josipina Vah pri pošti Pilštanj.

* **Naši poštni delegati v Stockholmu.** V Stockholmu zboruje sedaj kongres svetovnega poštnega saveza. Na kongresu zastopa našo državo g. Dragutin Dimitrijević, generalni inspektor ministrstva pošte in brzojava. G. Dimitrijević je bil izvoljen za podpredsednika kongresa. Ob tej priliki je stockholmsko časopisje priobčilo več simpatičnih člankov o naši državi.

* **Zaključek tipografskega kongresa.** — Včeraj je bil v Beogradu zaključen kongres Saveza tipografskih radnika, ki je proglasil, da ostane tipografska organizacija za nadaljnjo dobo dveh let politično popolnoma nevtralna.

* **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je nakazala tvrdka Iv. Perdan v Ljubljani znesek 10.280 Din. Prispevek od družbenih vžigalic znaša 9280 Din, prispevek od družbinega čaja pa 1000 Din. Družba se lepo zahvaljuje gori imenovani tvrdki, obenem pa pozivlja vse Slovence, da rabijo vedno le C.-M. vžigalice, katere prinašajo naši obrambeni šolski družbi tako lepe prispevke.

* **Udruženje vojnih invalidov** podružnica Ljubljana javlja svojim članom in članicam, da se objavljeni izredni občni zbor dne 20. t. m. ne vrši.

* **Akademski krožek v Kranju.** Izredna skupščina se vrši v nedeljo dne 20. t. m. ob pol 10. dopoldne v Narodni Čitalnici. Udeležba za člane obvezna. Odbor.

* **Carinska ekspozitura na Bledu.** Jeseniška carinarnica je otvorila na Bledu svojo ekspozituro, ki bo opravljala revizijo potniške prtljage inozemskih izletnikov. Ta ekspozitura bo poslovala samo v dobi letoviške sezone.

* **Učiteljski kongres v Dubrovniku.** V dneh 14. in 15. avgusta se vrši v Dubrovniku kongres delegatov Jugoslovanskega učiteljskega udruženja iz cele naše države. Svojo udeležbo na kongresu je prijavilo okrog 3000 delegatov.

* **Slovenski maturanti v Dalmaciji.** V Split so prispeli prošlo soboto maturanti državne realke v Ljubljani pod vodstvom prof. Vladimira Lapajneta. Pregledali so arheološki muzej in znamenitosti mesta. V nedeljo so obiskali solinske starine, popoldne pa so na parniku «Salona» odpluli proti Dubrovniku in Kotoru. Preko Bosne in Srbije se vračajo v Ljubljano.

* **Naši akademiki v Krakovu.** V Krakovu na Poljskem je študiralo letos 37 jugoslovanskih državljanov, med temi 7 Slovencev. Na tamkajšnji visoki šoli so početkom julija napravili z odličnim uspehom inženjerski izpit trije Slovenci: inženjer Bogdan Vovk z Bleda, inž. Fran Potočnik iz Dovjega in inž. France Mežen z Bleda.

* **Udruženje trgovskih potnikov.** Snuje se Udruženje trgovskih potnikov v kraljevini SHS. Prvi občni zbor se vrši dne 24. avgusta. Udeležiti pa se morejo občnega zbora samo oni člani, ki so zadostili svojim plačilnim obveznostim napram udruženju in ki so uplačali zavarovalnino za slučaj bolezni, oziroma za slučaj smrti.

* **Kongres jugoslovanskih čebelarjev.** V dneh od 23. do 26. avgusta se vrši v Beogradu kongres jugoslovanskih čebelarjev. Ministrstvo je za ta kongres dovolilo običajne vozne olajšave na vseh državnih železnicah.

* **Naši aeronauti.** Kapitan Tomić ter komandant novosadskega aerodroma Jugović sta prošlo soboto napravila read iz Novega Sada v Skoplje in nazaj. Tja sta letela od 6. do 8.15 ure zjutraj; pri tem sta preletela Beograd in Niš. Vožnja nazaj se je zavlekla za 15 minut zaradi megle in tudi zato, ker sta se dvignila v višavo 1200 merov. Polet nazaj v Novi Sad je trajal od 5. do 7.30. ure zvečer.

* **Dijaški dom za Jugoslovane v Parizu.** V Zagreb je prošlo soboto prispel delegat Jugoslovanskega dijaškega udruženja v Parizu, kateremu je poverjena misija, da med našo javnostjo podpre akcijo za izgradnjo dijaškega doma za Jugoslovane v Parizu in da osnuje stike naših dijaških udruženj v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani z «Association des etudiants Yougoslaves en France» s potrebno akademsko solidarnostjo.

* **«Slovencu» v album.** Iz Škofje Loke nam poročajo: V zadnjem času opažamo, da smatra «Slovenec» vsak čin samoobrambe s strani naprednjakov kot divjaštvo, posurovelost, barbarstvo itd. Radovedni smo, kako bo opisal napad, ki ga je izvršil brez najmanjšega povoda preteklo nedeljo 13. t. m. v Plevni Orel Janez Triler, uradnik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, na nekega Sokola v kroju ter ga telesno poškodoval. Navajeni smo bili odslej, da smo se vsi znanci brez razlike strank pozdravljali vedno na dostojen način, kar se je tudi tu zgodilo med srečajočima se družbama z edino izjemo zgoraj navedenega, ki kakor se vidi, pozna samo pozdrav «Prokleti Orjunec»! Opozarjen, da so taki in enaki pozdravi nedostojni, je navalil na mirno družbo s palico ter bi ne prizanesel niti damam, ko bi ne bil njegov tovariš-somišljenik, ki je — čast komur čast —, s hvalevredno energijo posegel mes in preprečil nadaljnje divjanje pijanega Orla. O stvari bo izpregovorilo zadnjo besedo sodišče. Gospodom okoli «Slovenca» pa prepuščamo nadaljnje zavijanje in potvarjanje resnice o «divjaštvu in razbojništvu» Sokola in Orjune. Vzajemna zavarovalnica si s takimi nastopi svojega nameščenca goto vo ne bo delala reklamo.

Telefon 730 **Kino Ljubljanski dvor** Telefon 730

17., 18. in 19. julija

Asta Nielsen v drami **Gospodična Julija**

Drama po Augustu Strindbergu

Predstave ob pol 5., pol 8. in 9. uri

* **Finančni minister toži.** Kakor javlja beograjska «Samouprava», je finančni minister dr. Stojadinović vložil tožbo proti zemljoradniškim «Novostim» in proti «Smotri» zaradi napadov na njegovo osebo, kjer ga omenjena lista obtožujeta raznih nekorektnosti.

* **«Minister» in župnik iz Zagorja.** Med vožnjo v Beograd dne 9. julija se je seznanil župnik Alojzij Kramaršič iz Zagorja, v vlaku z nekim nepoznanim okrog 45 letnim moškim, ki se mu je predstavil kot pravosodni minister. Pri tej priliki ga je povabil župnik, naj pride k njemu na obisk v Zagorje. Dne 17. junija je neznanec res prišel v Zagorje in se zadržal dva dneva pri gostitelju. Drugi dan zvečer pri večerji je začel neznanec nenadoma tožiti, da je med potjo izgubil ves denar in listine, s katerimi bi moral potovati na Dunaj, Budimpešto, Zagreb in nazaj v Beograd v važni diplomatski misiji. Prosil je nato župnika naj mu posodi 80.000 Din. Tega zneska mu seveda župnik ni dal, poklonil pa mu je 37 Din in pol, da bi se mogel odpeljati do Zagreba. Končno se je pustolovec zadovoljil i s tem zneskom in je neznanokam odkuril.

* **Tropična vročina v Dalmaciji.** Iz raznih krajev Dalmacije prihajajo poročila, da je zavladala tamkaj uprav tropična vročina. Tako je na primer v Dubrovniku in Splitu kazal v zadnjih dneh 30 stopinj Celzija v senci, na solncu pa po 40 stopinj. Vsled vročine preživi vse, kar živi, celi dan na morju.

* **Avijatična nesreča v Dubrovniku.** — Kakor smo poročali, se je pri Dubrovniku odigrala te dni grozna avijatična nesreča, ki je zahtevala tri žrtve: kapitan-pilot Reman in dva mornarja so s polomljenimi udi in grozno razmesarjeni obležali mrtvi na morski obali. Vsled te strašne nesreče je izgubil življenje tudi bivši policijski agent Kosta Vasiljević. Ko je videl ponesrečence, je tužen prizor deloval na njega tako, da je vsled srčne kapi umrl.

* **Velik gozdni požar na otoku Braču.** Na otoku Braču je predvčerajšnjim velik požar uničil ogromen gozdni kompleks — skoraj polovico otoka. Škoda je ogromna in znaša več milijonov. Kako je požar nastal, ni znano.

* **Usodna strela.** V Pančevu je v soboto ob priliki hude nevihte udarila strela v neko hišo. Sinila je skozi kuhinjo v sobo, v kateri se je nahajala gospodinja s svojim otročičem. Otroku se ni storilo nič žalega, mati pa je oslepela in oglušela. Neko drugo žensko je strela ubila.

* **Železniška nezgoda v Bački.** Na železniški progi med Bezdanom in Belim manastirom v Bački je preteklo soboto mešani vlak skočil s tira. Lokomotiva in štirje vagoni, med temi tudi poštni vagon, so se popolnem prevrnili. Strojevodja in kurjač sta težko ranjena, vec oseb pa lahko poškodovanih. Vzrok nezgode ni znan.

* **Smrtna nesreča vsled neprevidnosti.** Franc Potokar v Višnji gori je vsled neprevidnega ravnanja z revolverjem ustrelil svojo sestro, soprogo trgovca Pungarterja. Naperil je browning-pištolo, o kateri je menil, da ni nabasana, na svojo sestro, ki ga je šo posvarila, ter sprožil. Strel je zadel gospo Pungarterjevo, ki je bila takoj mrtva, v glavo. Pokojnica zapušča par mesecev staro dete.

* **Aretacija komunistov v Beogradu.** V torek zvečer je beograjska policija aretirala tajnika centr. organizacije transportnih delavcev Karovića, urednika «Radnika» R. Jovanovića in tajnika sindikata lesnih delavcev Mitića. Protestno zborovanje proti tem aretacijam je bilo zabranjeno.

* **Tatvina.** V Poljčanah so ukradli Antonu Mlakarju, ki je pozabil v restavraciji, kjer je večerjal, svojo listnico, nad 8000 Din. Ko se je vrnil v gostilno, listnice ni bilo več. O tatu ni ne duha ne sluha.

* **99 letni starček — razbojnik.** Živan Mijajnović, star 99 let, zelenih oči, še dobro ohranjen korenjak, je napravil v Neresnici v požarevačkem okraju več težkih razbojstev. Čim pa so mu bili orožniki za petami, se jim je znal spretno umakniti v gozdove, koder ga trajno zasledujejo.

Iz Ljubljane

u— **Stanovanjski urad v Ljubljani** bo vsled čiščenja uradnih prostorov **v petek dne 18. julija in v soboto dne 19. julija za stranke zaprt.**

u— **Koncert godbe jugoslov. železničarjev** se vrši danes in vsak četrtek na vrtu hotela Štrukelj. Vstop prost.

u— **S. K. Slovan** nas naproša, da objavimo nastopno: Z ozirom na razne govorice izjavlja S. K. Slovan v Ljubljani, da atlet Ivan Sotlar, ki je prizadet pri sobotnih dogodkih pred pošto, ni in nikdar ni bil član težkoatletične sekcije S. K. Slovana.

u— **Krožek magistratnih uradnikov v Ljubljani** je namesto venca na krsto blagopokojnega magistratnega ravnatelja v p. gospoda Ivana Vončine daroval znesek 150 Din za žensko bolnico v Ljubljani.

u— **Napadi in izzivanja v predmestjih.** Razni pretepaški temni elementi v predmestjih v večernih urah in celo pozno ponoči ne dajo miru. Ustavljajo posameznike, moške in ženske, in jih hrulijo na vse mogoče načine. Kakor hitro se kdo upre in jim ne da zadovoljivega odgovora, da je komunist ali najmanj klerikalec, že udrihajo po njem in zbeže nato v noč kakor kafre. Takih insultov na ulici je bilo doslej že nebroj, v noči na sredo pa so zopet nadlegovali mirne pasante v šentpeterskem predmestju, v Šiški, na Karlovški cesti in na Viču.

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 6 tatvin, 2 kaljenji nočnega miru, 3 prestopki cestnega policijskega reda, 2 prekoračenji policijske ure, 4 prestopki pasjega kontumaca, 1 prestopek v zglaševalnih predpisih in 1 prijava kužnega oboljenja.

u— **Tatvina.** V noči od sobote na nedeljo mi je bila ukradena iz zaprte sobe v stanovanju v Florijanski ulici 22. gostilna «Amerikanec» različna obleka in perilo, rujav usnjen potovalni kovček, dežnik in drugo. Pred nakupom svarim vsakogar. Hinko Dolenc, brivski mojster, Poljanska cesta.

u— **Že zopet «kolesar».** «Kolesarji», to je tatovi koles so neugnani. Povsod stikajo in pazijo na prilike, da odpeljejo temu ali onemu nepazljivcu več ali manj vredno kolo, v gostilnah, na ulici, pred kako trgovino ter drugod. V torek je neki tat te vrste zopet odpeljal 2500 Din vredno kolo znamke «Ramler» pečarskemu delovodji Franu Dermastji z Glinc z dvorišča gostilne «pri Šestici» pred očmi vseh gostov.

Iz Celja

c— **Osebna vest.** Minister prosvete je z odlokom od 5. julija 1924. vpoklical na službovanje v ministrstvo prosvete odd. za srednjo nastavo g. Slavka Raiča, profesorja na državni realni gimnaziji v Celju.

c— **Smrtna kosa.** V pondeljek dne 14. julija je umrl v Arji vasi pri Žalcu g. Ivan Naraks, znani stavitelj cerkvenih orgelj. V Ložnici pri Celju je umrla v starosti 67 let ugledna žena Marija Kovač, roj. Majer. N. v m. p.!

c— **Kretanje nalezljivih bolezni v mestu Celje** od 6. do 13. julija: Od prejšnjega meseca jih je ostalo v oskrbi: na trebušnem legarju 1, škrlatici 7. Na novo je obolel: na škrlatici 1, ozdravel na trebušnem legarju 1. Ostane jih še nadalje v oskrbi: na škrlatici 8.

c— **Dražba obč. lova** v Št. Pavlu pri Preboldu je potekla pri naroku dne 4. julija brezuspešno. Srezko poglavarstvo celjsko razpisuje zaradi tega novo dražbo na dan 1. avgusta ob 9. uri dopoldne pri srezkem poglavarstvu v Celju, soba št. 9. Lov meri 2030 ha, izklicna cena je 5000 Din. V slučaju, da se pri ponovni dražbi za to ceno ne najde noben ponudnik, si pridrži srezko poglavarsvto pravico, izklicno ceno znižati in dati lov v zakup najugodnejšemu ponudniku.

Iz Maribora

a— **Mariborski trgovci pri velikem županu.** Včeraj se je zglasila pod vodstvom predsednika Trgovskega gremija g. Weixla deputacija mariborskih trgovcev pri velikem županu dr. Pirkmajerju, kateremu je izročila spomenico glede razširjenja krošnjarstva po Mariboru, kjer mrgoli dalmatinskih in drugih krošnjarjev, ki delajo en gros trgovino, plačujejo pa le neznatne vsote davka, komaj 14 do 15 Din in delajo s tem težko konkurenco trgovcem, ki morajo plačevati težka davčna bremena. Veliki župan je obljubil, da se bo za stvar resno zanimal in skušal odpomoči.

a— **K včerajšnji notici o samomoru** inž. Juga nam poročajo, da je trpel pokojnik že delj časa na hudi hipohondriji, ki ga je privedla naposled do obupnega dejanja. Govorice, ki so širile po Mariboru, da so ga gnali v smrt družinski spori, pa so neresnične.

a— **Manija samomorov v Mariboru.** Predvčerajšnjem so našli v Studencih pri Mariboru v tamkajšnjem gozdu na drevesu mladega obešenca v starosti kakih 16 let. Ko so ga ljudje opazili, so hitro prerezali vrv, toda bilo je že prepozno. Identiteta obešenca še ni ugotovljena. Isti dan je neki izvošček opazil ob Kamnici pri Mariboru na drevesu obešenega moškega. Poklical je v bližini stoječega dr. Schmidererja, ki je naglo prerezal vrv, njegov hlapec pa je hitel s kolesom po rešilni oddelek v Maribor. Ta obešenec pa je ostal pri življenju. Star je okrog 26 let. Prepeljali so ga v splošno bolnico, kjer je zdravnik ugotovil težko živčno bolezen. Obupanec je godbenik pri vojaški godbi v Mariboru.

Iz Primorja

* *Pokojnine srednješolskih profesorjev.* Srednješolski profesorji v Julijski Benečiji že več mesecev niso prejeli pokojnine. Sedaj je prosvetno ministrstvo v Rimu izdalo naredbo, da se profesorjem izplačajo štiri petine pokojnin, dokler se to vprašanje definitivno ne reši.

* *Šimenčev koncert v Idriji.* Po izvrstno uspelih koncertnih predstavah v Gorici in Ajdovščini se je odločil g. Marij Šimenc priediti koncert tudi v Idriji v soboto dne 19. t. m. Prostor: dvorana hotela Didič.

* *Tržaško akad. društvo «Balkan»* ima svoj letošnji občni zbor 19. t. m. v Tomaju. Člani se vabijo, starešine posebno dobrodošli!

* *Peronospera v tržaški okolici.* V tržaški okolisi ce je pojavila na trtah v velikem obsegu strupena rosa (peronospera), ki povzroča, da jagode na grozdju počrnevajo, se zgrbančijo in se posuše. Gospodarstvu tržaških vinogradnikov je s tem zadan težek udarec.

* *Tri promocije.* Na univerzi v Padovi je bil v nedeljo, 13. julija promoviran za doktorja prava g. Anton Železnik iz Trsta. — V petek, 11. julija pa sta bila promovirana na živinozdravniški visoki šoli v Napolju za doktorja živinozdravništva gg. Josip Stemberger iz Goč pri Vipavi ter Mirko Legiša iz Mavhinj pri Trstu.

* *Koncert v Dornbergu.* Pevsko in glasbeno društvo iz Gorice priredi v nedeljo 20. julija v Dornbergu koncert društvenega zbora. Sodeluje tudi bivši član ljubljanske opere g. Ciril Bratuš. Pevski zbor bo pel devet skladb slovenskih skladateljev, solista pa bo spremljal na klavirju kapelnik ljubljanskega opernega gledališča g. Neifat.

Danes ob 1/4 7

NOGOMETNA TEKMA

Prostor S. K. Ilirije

Klerikalizem in Slovenci

Dopis iz duhovniških krogov.

Dovolite, gosp. urednik, da Vam z ozirom na Vaše članke v «Jutru» sporočim naslednje moje mnenje o slovenskem klerikalizmu in o njega za Slovence škodljivi politiki.

Predvsem moram pojasniti razmerje med vero in klerikalizmom. S tem se pri nas zelo mnogo slepomiši. Govori se o veri, kjer gre za klerikalizem, a narobe govori se istotako o klerikalizmu, kjer se misli na versko prepričanje.

Kaj je katoliška vera, ni treba razlagati. Njeni nauki slone na sv. evangelijih, s katerih resničnostjo stoje in padejo. Vi zavzemate čisto pravo in državniški najmodrejše stališče, da spoštujete katoliško in vsako versko prepričanje. Saj se tudi vera ne da nikomur vsiljevati. Sovražniki naše države seveda streme za tem, da bi pri nas vneli verski boj in tako v kalnem ribarili ter naši državi škodovali, jo oslabili in mogoče ji iztrgali kos zemlje, ali upati je, da jim mi ne bomo šli na limanice.

Žalibog stališče verske tolerantnosti pri nas še daleko ni splošno merodajno. Celo s katoliške strani se skušajo žal upotrebljavati neka nasilna sredstva, ki so vodila že do umorstev. Je ta način verske obrambe čisto proti naukom sv. katoliške vere, po katerih je vera dar milosti božje.

Verski zelotizem je pri Slovencih vzniknil iz klerikalizma. Kaj je ta klerikalizem? V bistvu nič drugega, kakor posvetno vladohlepje od strani višjega duhovništva. Vselej in povsod je to posvetno vladohlepje rodilo neizmerno zla za vero in narod. Spominjam se samo tega, kako je vera in morala propadala, ko so n. pr. škofje bili bolj posvetni knezi kakor verski pastirji. Isto prokletstvo božje leži i danes nad posvetnim vladohlepjem duhovništva, pa makar se pojavi pod krinko verstva.

To posvetno vladohlepje je tudi čisto proti naukom sv. evangelija. Kristus sam je rekel: «Moje kraljestvo ni od tega sveta.» Sv. apostel Pavel zapoveduje: «Ne vpletajte se v posvetne zadeve!» Je treba še jasnejših dokazov? Dalo bi se jih navesti še mnogo. Katerikoli duhovnik se da vjeti v zanjke posvetnega vladohlepja, izgubi smisel za pravi verski idealizem.

Bili so časi, ko je pri Slovencih bil duhovnik edini zastopnik inteligence ter kot takšen vodil tudi politično-narodno borbo, ali takrat zares iz čistega rodoljubja, brez kakšnih vladohlepnih tendenc. Sčasoma in mestoma se je ta narodni idealizem izgubil in izprovrgel v materijalizem in vladohlepje, ki se je sedaj razšopirilo v avtonomaštvo, pogubno narodu in državi.

Voditelji avtonomašev dobro vedo, da je avtonomistični program v njihovem smislu neizvedljiv, da bi v slučaju, ako bi se hotel izvesti, moral neizogibno voditi do razpada države in s tem do propasti Slovencev in Hrvatov. Zato ne moremo drugače nego da mislimo, ali so avtonomaši tako glupi, da tega ne vidijo, ako pa to vidijo, so izdajalci naroda, ki so vedé ali nevedé v službi naših zakletih narodnih sovražnikov. V vsakem slučaju zaslužijo, da jih narod vrže ob tla. Ti avtonomaši in federalisti in prismojeni republikanci so krivi, da je naša valuta tako globoko padla in se še vedno ne more dvigniti na svojo pravo vrednost ter so s tem krivi strahovite draginje, ki tlači vse sloje naroda, oni so krivi, da država ne pride do praktičnega dela na gospodarskem, obrtnijskem, prometnem polju, da trpi narod vsled tega na brezdelju in ogromno materijalno škodo, oni so enako krivi, da narod sam vsled njihovih praznih, goljufivih obljub in prekucuških podpihovanj ne pride do mira in plodonosnega in spasovnega dela.

Prepričani smo, da ko narod spozna vso prevaranost avtonomaških koristolovcev, bo osveta nad njimi elementarna.

Duhovniki, ki danes slepo služijo klerikalizmu, naj pomnijo, kar jim pravi sv. pismo: «Kdor veter seje, bo vihar žel.» To se bo tudi ž njimi zgodilo.

Vidovdanska ustava hoče sodelovanje vseh treh plemen: Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar je za naše razmere edino pravo. Nikdar bi Italija ne bila postala tako jaka država, ko bi bila po ujedinjenju ostala razkosana na male srednjeveške državice. Tako bo tudi naša mlada Jugoslavija le v edinstvu in slogi mogla napredovati. Zato proč z vsem prokletim separatizmom!

I. Š., duhovnik.

Iz življenja in sveta

O vetru

Gibanje morja je, kakor znano, posledica raznih vzrokov: privlačnost lune in solnca, izbruh podmorskih vulkanov, vtor zemeljske skorje in podobno.

Najvažnejši povzročitelj morskega gibanja pa je veter. Vsled njega nastajajo valčki in valovi, ki se včasih lagotno zibljejo po morski gladini, včasih pa se s silovito močjo dvignejo tudi 15 — 20 m v višino, od koder potem z ogromno silo padajo nazaj. Moč vetra je tolikšna, da včasih ustavi celo bibavico, kadar pa deluje vzporedno s plimo, pa vdre morje čez obrežje in uniči vse, kar mu je napoti.

Veter je tudi bistveni činitelj takozvanih morskih viharjev. Kako ti nastanejo?

Prvi vzrok vetra je v hipnem znižanju zračnega tlaka v gotovi točki. Zračni tok se začne vrteti okrog tiste točke, kjer kaže barometer najnižji pritisk in to gibanje moremo primerjati z vrtinci, ki nastajajo v nekaterih deročih vodah. In kakor se vodni vrtinci gibljejo z vodo vred naprej v smeri vodnega toka, tako se tudi zračni vrtinci gibljejo v smeri zračnega toka.

Iz tega bo razumljivo, da je dandanes, v dobi žičnega in brezžičnega brzojava, mogoče zbrati v najkrajšem času vse meteorološke podatke kake dežele, ugotoviti njene izobare (črte, ki vežejo kraje z istim zračnim pritiskom), določiti središče vrtinca ali ciklona in mu začrtati njegovo bodočo pot.

A ne samo to. Dognano je že, da je vrtinec tem močnejši in silnejši, čim nižja je depresija zraka v njegovem ognjišču. Mogoče nam je ne samo ugotoviti vnaprej smer vrtinca, ampak celo njegovo silo in po njej delimo ciklone.

Ako je depresija majhna, je vrtinec slaboten. Če pa izvira depresija vsled nevihte, nastale iz težkih deževnih oblakov, se opaža od oblakov dol na zemljo nekaka protuberanca v obliki ogromnega lijaka. ki se vrteč vije na zemljo ali pa na morsko gladino, ta pojav se zove tromba, in njena sila je tako mogočna, da ruši hiše in ruje drevesa, ali pa vsrka morsko vodo in jo potegne seboj v svoj peklenski vrtinec in ž njo vse, kar je v njej in na njej.

Še strašnejši kakor trombe so cikloni in tajfuni. ki so silno pogosti na Antilih, v Bengalskem zalivu, v Avstraliji in v kitajskih vodah. Ti oceanski viharji so tako silni, da uničijo v par sekundah vse, kar jim leži na poti.

Od delavca do kralja

Naravnost fantastični so doživljaji Danca Oertofta, ki je po dolgem križarenju po svetu končno prišel do mirnega življenja in postal kralj. Sicer samo malega otoka v Južnem morju, ali vendarle kralj. V naslednjem hočemo podati kratek življenjepis tega moža, ki je res izreden.

Oertoft je bil star 15 let, ko je pobegnil z doma. Nekaj let je bil mornar, potem je kopal soliter v Čilu v Južni Ameriki in končno zlato v Avstraliji. Nekaj časa je bil upravitelj skladišč na Nemški Guineji, potem trgovec s kopro (kokosovimi orehi) v Novem Mecklenbergu, kjer so mu divjaki razklali lobanjo s sekiro, tako da so izstopili možgani. Ta nekoliko neprijetna operacija pa ni imela slabih posledic za Oertofta, ampak je pustila za vedno le na njegovi glavi veliko brazgotino. Kot trgovec s kopro je prišel končno na otok Vuvulu (Maty), ki se nahaja približno 145 stopinj vzhodno Greenwicha v Južnem morju. Tu se je naselil in po kratkem bivanju so ga domačini izvolili za svojega kralja, ko je bil star 25 let. Kot kralj vuvulanski si je nadel ime Faju.

Fajuvovi podaniki se imenujejo «narod tigrov». Rezidenca Faja, ali pravzaprav Oertofta je srednje velika koča na obrežju, ki jo je kralj sam zgradil iz bambusa in palmovega listja. Enonadstropna hiša stoji na majhnem zelenem gričku in gleda na Ocean. Vso hišo obdaja veranda. Zadaj stoji majhna zgradba, v kateri je nameščena kuhinja in kopalnica. To je «palača» kralja otoka Vuvulu. Na travniku pred hišo se navadno paseta dva konjiča, ki sta na osebno razpolago najvišjega gospoda tega majhnega kraljestva, potem pa na stotine kokoši, gosi in rac. V majhnih tolmunih med čermi se kopajo mlade deklice. Ni dolgo tega, ko je prišel Nemec Moerner na otok Vuvulu, da obišče Oertoita, o katerem se je po dolgih letih zaznalo, da je še živ in da je sedaj kralj. Ko je prišel gost na otok, je bil kralj Faju ravno odsoten. Ko se je povrnil, je bilo njegovo veselje nepopisno, ko je po dolgih letih zopet videl Evropejca. Rekel je, da je, še ko je bil v čolnu, vonjal ljubljeni zrak svoje domovine. Kajti Faju je eden onih redkih «kronanih» glav, ki skoraj nikoli ne zapuste svoje monarhije. Ko je stopil poglavar na suho, ga je obkolilo njegovih 16 psov in so skakali od veselja, da se je njihov gospodar povrnil. Prišle so tudi njegove tri lepe žene, in so ga pozdravile bliščečih oči. Bližina tujca jih ni motila, da ne bi izkazale udanosti do svojega vladarja in soproga. Oertoftove srčkane majhne plavolase hčerke so se vspenjale po očetu. Kakor zelo je bil kralj Faju srečen, da je zopet videl po dolgih letih bel obraz, se je šele popolnoma čutil domačega, ko je zvečer odložil svojo evropsko obleko, ki si jo je nadel na čast gosta iz civiliziranih krajev, in si prepasal majhen pas okrog ledij. To je bila narodna noša otoka Vuvulu, na katerem se mora vladar seveda tako oblačiti, da bo njegovim podanikom prav. Kajti kralj Faju je zelo demokratičen. Oertoft je tako ožgan od vročine tropičnega solnca, da je njegova koža še bolj črna kot njegovih podanikov. Ni torej nič čudnega, da ga je nekoč kapetan neke ladje, ki je prav po naključju pristala pri otoku, vprašal, ali ni belokožcev na otoku.

Preko kraljevega obraza se razteza ogromna brazgotina, posledica strahovitega udarca z bojno sekiro divjakov Južnega morja. Po obrazu in po celem telesu ima polno brazgotin od vbodljajev sulic in pšic. Nekoč so ga domačini prebodli, ko so ga ponoči napadli, pa se je Oertoft vendarle izlizal. Moerner pravi, da je kralj Faju eden najboljših mož, ki jih je kdaj videl.

Kralj Faju gotovo ni prišel z lahkoto do svojega kraljevskega dostojanstva. Kdor je študiral seznam njegovih brazgotin, se je gotovo moral uveriti, da ni tako lahko postati kralj na otokih Južnega morja.

„Milijarder“ iz Sofije

Niti mesec dni še ni od tega, ko je prejela podružnica praškega podjetja «Intercontinental» v Beogradu od svoje filijale v Sofiji priporočeno pismo z nalogom, da se ima bogatemu trgovcu Lazarju Ivanovu iz Sofije izplačati vsota 35.000 Din takoj čim se mož pojavi z akreditivnim pismom pri blagajni v Beogradu.

Tri dni pozneje se je prizibal v prostorno beograjsko podružnico zagrebške lesne industrije Hermana Bote, okoli 40 let star gospod velikega stasa, prilično velik, okroglelga lica, s pristriženimi brki. Na glavi je nosil črn klobuk širokih krajcev, oči pa so pogledovale skozi ščipalnik, kateri mu je sedel na nosu; leva roka mu je počivala v obvezi.

Prišlec se je predstavil za Lazarja Ivanova, trgovca iz Sofije. Ko so v trgovini izvedeli, kdo je prišel, je vse osobje letelo skupaj. Vsak je hotel videti gospoda Ivanova, znanega sofijskega bogataša, katerega cenijo na milijarde. Ivanov je takoj sklenil naročilo glede hrastovega lesa, podpisal je pogodbo in bi moral plačati 10.000 Din na račun. Toda glede plačila se je oprostil, da ne more poravnati računa takoj. Opravičil se je s tem, da ima akreditivno pismo za podružnico «Intercontinentala» in da bo denar izročil takoj, čim ga dvigne pri tem podjetju.

Poslovodja Botejevega podjetja se je ponudil g. Ivanovu za spremljevalca. Šla sta v označeni urad, kjer je Ivanov predložil pismo pri blagajni. Uradnik je primerjal podpise in žige in ko je našel, da je vse v redu, je odštel gospodu Ivanovu 35.000 Din gotovine na roko. Ker pa mu je bilo znano, da je Ivanov v poslovnih zvezah z zavodom, so povabili bogatega trgovca še v ravnateljevo pisarno, kjer so se razgovorili o tem in onem ter se na koncu prijazno poslovili. Pri slovesu je izročil Ivanov poslovodji podjetja Boteja Din 5000, rekši mu, da prejme ostanek čim uredi še neke druge nujne denarne zadeve. Dejal je tudi, da se misli podati na kratek odmor v Crikvenico na Jadran.

Par dni pozneje je podružnica beograjskega «Intercontinentala» pisala v Sofijo, da je po njenem nalogu izplačala sofijskemu trgovcu Ivanovu Din 35.000. Brž na to je prišel iz Sofije brzojaven odgovor: «Mi nismo izdali nobenega takega naloga, gosp. Ivanov sploh ni odpotoval iz Sofije. Intercontinental.»

Lahko si mislimo, kako so se v Beogradu po projemu te brzojavke prijemali za glavo. Blagajnik si je pulil lase, direktorja zavoda je bilo sram pred samim sabo, da je nasedel tako prémeteni goljufiji. vsem skupaj pa je bilo žal za izplačano vsoto, katero bodo vsled svoje lahkovernosti morali nadomestiti iz svojega. Radi previdnosti pa je blagajnik še enkrat primerjal plačilni nalog iz Sofije ter izročeno mu akreditivno pismo in ugotovil, da se podpisi in žigi točno ujemajo. Zagonetka je torej tičala samo v osebi.

O tem je bila takoj obveščena policija. Komisarju, ki je dobil zadevo v roke, je bilo takoj jasno, da gre tu za rafinirano sleparijo, katero je mogel izvršiti samo goljuf, ki je natančno poučen v vseh poslih bančne stroke. Takoj so se razposlale potrebne okrožnice na vsa policijska ravnateljstva v državi. Toda v Crikvenici ni bilo nobenega gosta po imenu Ivanov. Uradniku je zato prišlo na misel, da je tako zvani gospod Ivanov najbrže odrinil nazaj v Sofijo. Tam pa je bilo treba tudi iskati.

Toda pojavile so se nove težkoče. Sofijska in beograjska policija namreč še niste sklenili dogovora glede medsebojne ekstradacije zločincev. Na detektivski posel se je torej morala sprakratkem času posrečilo izslediti goljufa viti sofijska podružnica «Intercontinentala», kateri se je v razmeroma v osebi dr. Rudolfa Polaka.

Dr. Rudolf Polak, po narodnosti Čeh, je bil poprej uradnik v sofijski filijalki »Intercontinentala». Kretal se je v najboljši in denarno najtežji sofijski družbi, toda je bil radi večkratnih malverzacij pri zavodu odpuščen iz službe. Nato se je začel baviti z zločinskimi manipulacijami. Beograjsko podružnico «Intercontinentala» si je izvolil za svojo žrtev posebno zategadelj, ker je vedel, da konvencija med našo državo in Bolgarijo glede ekstradacije krivcev še ne obstoji. Toda uštel se je. Baš v dneh njegovega zločina so bila tozadevna pogajanja med beograjsko in sofijsko vlado zaključena in pogodba se je podpisala.

Tako je dr. Rudolf Polak, z lažnjivim imenom miljarder Lazar Ivanov prišel v roke sofijske policije, ki ga v najkrajšem času izroči beograjskemu sodišču. Tam se bo vršil za Polaka neprijetni koncert pred sodiščem in nato epilog v ječi.

× **Novinarska stavka v Rumuniji.** V Kluju (Kološvar) so te dni začeli stavkati uredniki tamošnjih madžarskih dnevnikov, ker jim izdajatelji niso hoteli povišati plač. Del listov sploh ni izšel, drugi pa le v zelo omejenem obsegu.

× **Vojaški spomenik črncem.** V Reimsu na Francoskem so v nedeljo svečano odkrili spomenik junakom črne zamorske vojske. General Archinard je imel pri tej priliki slavnostni govor, v katerem se je v toplih besedah spominjal strahovitih bitk okoli mesta, v katerih so pokazali črni vojaki svojo hrabrost in jih je branil proti natolcevanju z nemške strani. Znano je, da so Nemci med vojno pa tudi po prevratu vedno pisali, da pomenjajo črni in drugi ne belokožni vojaki sramoto za civilizacijo. Dvomimo, da bi Nemci tako govorili o črncih, ako bi mogli spraviti črne čete iz svojih kolonij na evropska bojišča. V tem slučaju bi bili črnci iz Afrike seveda dobri vojaki in navdušeni za sveto «nemško» stvar.

× **V dobi sporta.** Katehet je v šoli razlagal učencem o Judežu in končno vprašal: «No, Pepček, povej, koliko je bilo ostalo apostolov, ko je odpadel Judež?» — «Ostalo jih je natanko toliko, da bi bili lahko sestavili nogometno moštvo.»

Pasjo vročino 1078/a

boste lažje prenašali v lahni poletni obleki ali jopiču, ki jih izgotavlja v modrih barvah, listru in platnu

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Po slovanskem svetu

Izjava slovanskega komiteta v Parizu

Slovanski odbor, ki se je sestavil v Parizu že pred dvema letoma in si je postavil za nalogo zbliževanje vseh slovanskih narodov, nam je poslal sledeči oklic:

«Ideja vzajemnosti slovanskih narodov, ki je vedno živela v ljudski zavesti, je odvzdanaj vnemala srca najboljših slovanskih sinov. Toda to plemenito stremljenje k plodoviti skladnosti sil in usod mora postati tudi veroizpoved in vrelo uspešnega udejstvovanja vseh slovanskih dežel.

Doslej je tuje gospostvo zbliževalo Slovane. Danes vstaja nova doba slovanskemu svetu, katerega je svetovna vojna osvobodila objema germanskega duha. Razen lužiških Srbov, ki so bili k nesreči prepuščeni njihovi tragični usodi, imajo vsi Slovani lastno narodno ognjišče. Odslej lahko popolnoma neodvisno odločajo o svojem mednarodnem udejstvovanju.

Rusija, največja slovanska država, je žrtev notranjih borb; toda nekoč bo premagala to bolestno preizkušnjo in zavzela v svetu mesto, ki ji gre. Poljski narod je zmagoslavno končal svojo stoletno borbo za neodvisnost in edinstvo ter ustanovil državo, ki je važen faktor nove Evrope. Dolgo časa zatirani Jugoslovani so ujedinjeni in stopajo v svetlo bodočnost. Čehoslovaki so ustanovili narodno državo, ki je ustalila njihovo edinstvo. Tudi Bolgari izpovedujejo zvestobo slovanski vzajemnosti.

Ali ne bo treba, da okrite spore, žalostno dedščino vmešavanja nemške politike, v bodočnosti pri nas nadomesti medsebojna blagoholnost in tista ljubezen, o kateri govori političen slovanski dokument iz XV. stoletja? «Ljubezen, ki pomirja razprtije, razpršuje sovraštva, zlamlja maščevalnost in nudi vsem ljudem blagodejen mir».

Zatrdno verujemo.

V novih okolščinah evropskega življenja se odpirajo vedno širši politični in ekonomski vidiki slovanskim narodom, ki se zavedajo neizmernega pomena skupnega dela. Skupina v Parizu prebivajočih Slovanov, zastopnikov vseh slovanskih narodov, priznava, prepojena od slovanskih idej, potrebo, da novi rod uresniči sen velikih predhodnikov, kakor so Gundulić, Križanić, Obradović med Jugoslovani, Jinzifov in Karavelov med Bolgari, Kollar, Šafařik, Palacky med Čehoslovaki, Woroniez, Mickiewicz-Zaleski med Poljaki, Homjakov in brata Aksakova med Rusi. Združeni v Parizu, v srcu velikega francoskega naroda, tradicijonalnega prijatelja Slovanov, ki je mnogo prispeval k njihovi svobodi, hočemo delovati na utrditvi vzajemnosti naših narodov in na njihovem medsebojnem zbližanju. Obračamo se s tem na javnost v Franciji in v vseh slovanskih deželah, da nam pomaga. Živa in delujoča vzajemnost slovanskih narodov je zagotovilo miru in napredka na podlagi svobode in dela.

Ruska emigrantska knjiga

Založniško delovanje «druge Rusije», to je Rusije v izgnanstvu, ki šteje nad tri milijone ljudi, je neverjetno veliko. Ruski listi izhajajo po celem svetu od Buenos Airesa do Novega Sada, od Mun kacsa in Beregszasza do Podkarpatske Rusije. Nekateri emigrantski listi so si celo priborili svetoven ugled. Kot primer navajam n. pr. revijo «Žar — Ptica»

V času od leta 1918. do leta 1924. je nastalo v tujini 414 ruskih listov. Od teh izhaja po naših nepopolnih podatkih sedaj še 109. Med njimi je največ dnevnikov, a v častnem številu, okoli 20, so zastopane tudi mesečne revije. Poleg političnih in literarno - umetnostnih listov izhajajo tudi strokovni časopisi: kmetijski, trgovski, tehnični, medicinski, šolski in drugi. Največja središča emigrantskega časopisja so Harbin v Mandžuriji (kjer je izhajalo in deloma izhaja 60 listov): dalje Berlin (58 listov), Newyork (27 listov), Pariz (20 listov), Šanghaj na Kitajskem in Praga (po 18 listov).

Ta periodičen tisk tvori približno 30 odstotkov vseh izdaj ruske emigracije. Število do sedaj izdanih posameznih knjig pa je še večje. Leposlovje je zastopano s 1300 knjižnimi izdajami, med katerimi imamo popolne izdaje ruskih klasikov: Tolstega, Turgenjeva, Dostojevskega, Puškina, Lermontova in Čehova. Literatura strokovnih knjig pa znaša tudi do 5000 del. Posebno priljubljenost vživajo zgodovina in spomini. Znani «Arhiv ruske revolucije» je natisnil že svoj XIV. zvezek. Ruski emigrantski visokošolci in srednješolci so na dobro založeni z učnimi knjigami v materinščini. Pozabljeni pa niso niti najmlajši otroci. Največ ruske inozemske strokovne literature izide v Berlinu. Daljnji Vzhod prednjači v prvi vrsti po številu političnih in leposlovnih izdaj.

Zborovanje slov. filozofov. O priliki filozofskega kongresa v Neapolju letos meseca maja se je sestal tudi komite za pripravo zborovanja slov. filozofov v Pragi. Člani komiteja so izrazili željo nadomestiti nemški jezik z ruščino. Biro za kongres slovanskih filozofov je pričel že delovati v Pragi. Njegovi člani so: prof. Vorovka in dr. Uhlíř za Čehoslovaško; prof. Loski in Frank za Rusе, prof. Dvorniković in Petronijević za Jugoslovane ter prof. Mihalčev za Bolgarijo.

Zveza slovanskih inženjerjev. V prvi polovici julija se je zaključilo v Kralj. Gradcu na Češkem prvo zborovanje čslov. inženjerjev in arhitektov, katerega so se udeležili zraven 500 Čehoslovakov tudi zastopniki Jugoslavije (inž. Vuletić), Bolgarije (inž. Danev in Kojčev) ter Zveza ruskih inženjerjev v Evropi (prof. Lomšakov in inž. Jurenev). Zborovalci so sklenili prirediti leta 1925. v Pragi vseslovansko zborovanje inženjerjev in arhitektov, katero bo ustvarilo Vseslovansko inženjersko zvezo. Načrt zveze, ki ga je izdelal Jugoslovan inž. Vuletić, je bil sprejet soglasno. Poljaki so brzojavno priglasili svoj pristop k snujoči se Zvezi.

Velik poset v češkoslovaških kopališčih. Letos se nahaja nenavadno mnogo tujcev v raznih češkoslovaških kopališčih. V nekaterih krajih je že znatno prekoračeno število predvojnih posetnikov letovišč. V Karlovih Varih se nahaja okoli 20.000 gostov, v Marijanskih Laznih okoli 6000, a v Františkovih Laznih okoli 4000 tujcev.

Strašna lakota na Ruskem. Po zadnjih ruskih poročilih grozi Rusiji letos še večja lakota, nego je bila v letih 1921. in 1922., ko je pomrlo od lakote po uradni statistiki nad 5 milijonov prebivalcev. Kakor poroča boljševiški organ «Ekonomičeskaja Žizen», zadene letos katastrofa gladu kraje, ki štejejo skupno 11 milijonov prebivalcev, in sicer iste gubernije kakor leta 1921. Nenavadna suša in vročina je uničila letino v 22 gubernijah. Pomoč bo letos še težja, ker ni nobenih žitnih zalog. Kljub temu pa izvaža sovjetska vlada žito, da dobi denar. Uboga Rusija!

C. Golar:

O fantu, ljubici in vragu

Že so ocvetele purpale med žitom, in zrela pšenica diši v zraku. Zlata je ko večerne zarje, ki so zastrle nebo, in božji kovači kujejo cekine, in z njimi se plačuje vstopnina v ljubezni raj —

«Da bi jaz samo pogledala še kaj katerega teh moških? O nikoli ne! In včasi sem celo govorila ž njimi in se smejala njihovim neslanostim in plesala v njihovem objemu! In mislila sem celo, da bi se v katerega zaljubila. O, groza, o strah, sam Bog me varuj in sveti Miklavž!»

Gospodična Milica je bila hudo razkačena. Drobne pesti je stiskala in žugala in z zobmi je celo zaškripala, a ker so jo zaboleli, ni dala duška svoji jezi. Zakaj zgodilo se je nekaj strašnega.

Njena prijateljica je bila Pavlinova Anka, vesela in lepa in razvajena gospodična, in Anka je imela fanta, ki se mu je reklo Marijan. O kako je bila zaljubljena vanj!

«Ti ne veš, kako ga imam rada,» je pravila Milici. «Ti ne veš! Rajši ga imam kakor luno in zvezde!»

Smejala se je Anica, in njene oči so tlele in gorele črno in iskro, in biserni zobki so grizli kipeče ustnice. In njena lica so bila hladna in belo blesteča, kakor da jih je posrebrila rosa zlatega jutra. In Marijanu se je pri njej dobro godilo, saj na tihem vrtu je cvetela velika in gosta roža in v njeni senci je dihala hladna senca in čarobne sanje so živele tam okoli. Ali prišel je tisti žalostni večer, ko je Anka zapela otožno pesem:

«Prišla je pepelnička,
jaz nisem več devička.»

In tedaj je bilo vsega konec. Dekle je bledelo, fant pa se je izogibal nje in senčnega vrta, dokler ni na lepem izginil. Anka je jokala in si ruvala lepe, črne lase, vila je roke in pisala pisma. Ali Marijana ni bilo. Zakaj kadar fant izgine, potem ga ni zdravila . . .

In nazadnje — oh, se je zgrudila svoji mili majki pred noge in je izjokala svoje gorje —

«Moj otrok, moj ubogi otrok,» je tarnala, ali ker je Anka plakala, da bi omečila kamen, se je zajokala tudi majka.

In so cvetela jutra in umirale zarje, odpeli so vrtovi, in zazvonili so Božiči in vsi lepi prazniki. Ali Marijana ni bilo. in ko se mu je rodil sin, mu je dala Anka nalašč svetega Jurja za patrona, četudi je bil rojen na dan svetega Marjana.

Zategadelj se je Milica trikrat priverila, da nikoli ne bo niti pogledala več nobenega fanta, ker se je njeni prijateljici zgodila takšna krivica. In ker je Milica resolutna gospodična, zato je gotovo, da bo držala svojo obljubo vsaj tako dolgo, dokler je ne prelomi.

Ali pri vsem tem ne smemo pozabiti, da so Pavlinovi stanovali v mestu in da so bili bogati. Oče in mati in Anka in njen sinko Jurček, vsi štirje. Prodajali so žido in žamet, pisane pasove in rožaste rute, imeli so lepo hišo in veliko gosposko stanovanje. Prijateljici Anka in Milica sta se shajali v peti sobi, ki je imela razgled na vrt in na tisto lepo gosto rožo. — Tam sta polagali roke na Jurčka, ki je bil lep sin lepe matere in sta prisegali sovraštvo moškemu svetu. Kakor dve zarotnici sta bili in oči so jima tlele smrtnega gneva in struponega ognja.

Kakor goreča roža so bila lica Pavlinove Anke, in kakor rožen plamen je gorel obraz Milici. In bili sta kakor boginji maščevanja, pripravljeni, da smrtno ranita moškega sovražnika.

V tem pa se je zgodilo nekaj drugega. Tisti kajon Marijan, ki je nevredni oče sinu lepe Anke, je velik pijanec in še pretepač povrhu. Ko se je bil naveličal uboge gospodične, jo je pobrisal na deželo in tam je začel uganjati nespodobne komedije. Bil je tudi — žalostna mu majka — zelo gladkega jezika ter je tako dolgo mamil in slepil kmečke dečle, trgal bele lilije ter lomil zeelne venčke, da so ga kmečki korenjaki nažgali na življenje in smrt. Razklali so mu troje reber, kri so mu izpustili na trinajstih mestih, s korobačem jih je dobil enointrideset. Razdejan in razmesarjen je obležal v koprivah, in cerkovnik je že letel v cerkev, da mu zazvoni z navčkom, ko se nenadoma zbudi Marijan iz smrtne omotice.

«Hudiča, torej v koprive ste me vrgli, razbojniki,» je dejal s slabotnim glasom. «Počakajte, to vam poplačam! Z gadi vas bom nažgal in z modrasi vas nasekal, od vraga prekleto duše!»

Kmetje so se prestrašili tega divjega srda, naložili so Marijana na voz in so ga peljali v mesto. In ker tam ni bilo ne bolnišnice, ne prazne bajtice, so ga sprejeli Pavlinovi pod streho, ker je mila majka tako dejala in tudi sin Jurček ni ugovarjal. In tako je ležal in še milejše vzdihoval in prosil, naj se ga usmili nagla smrt.

Ali kaj je storila mlada mati, Anka, ki je prisegla večno sovraštvo svojemu dragemu in vsemu moškemu svetu? Kako je dala duška svojemu gnevu in ognju po maščevanju?

Bila je temna in strahotna noč, ko se lepa Anka ogrne s črnim plaščem in z ogljem si ogrozno namaže prekrasna lica. In gre v sobo k bolnemu Marijanu.

«Pripravi se, hudobni fant, tvoja ura je prišla!» Izpregovori z zamolklim, grobnim glasom: «Jaz sem vrag! Marš, zdaj greš z menoj!»

Bolni Marijan vzdigne glavo in pravi:

«Pozdravljen, ljubi vrag! Silno sem te vesel. Hitro me odnesi s seboj, da se vsaj enkrat zopet ogrejem pri dobrih ljudeh. Pozdravljen, dobri vrag!»

Anka se jako začudi.

«Kaj» pravi s strašnim glasom.

«Jaz te peljem v pekel. Kaj si storil z Anko?»

«Oh, sedaj sem te spoznal, žalostna mi majka! Saj ti nisi vrag, ti si moja ljubica, Anka! Oh, Anka, če bi ti vedela.»

Anka molči in grdo gleda, da bi oni mislil, mogočo je pa vseeno vrag.

«Oh, Anka, bude bolečine trpim po vsem telesu in jaz te imam tako rad.

Gospodarstvo

Kaj je z dinarjem

Curiška notica dinarja in njegovo faktično stanje.

O tej stvari izvaja zagrebška «Riječ»: Kakor smo že večkrat v zadnjem času naglašali, se nižanje dinarjevega tečaja v Curihu ne more vzeti kot njegov padec, kakor to tolmačijo oni, katerim bi faktični padec prijal za njihove špekulativne posle.

Ob variiranju curiške notice dinarja v zadnjem mesecu se mora vedno naglašati tudi tamošnje padanje vseh svetovnih valut zaradi porasta švicarskega franka. To pokazuje primerjava curiškega notiranja pred mesecem dni in danes: Zagreb je v Curihu notiral 16. junija 6·65, včeraj pa 6·45, kar pomeni razliko 20 santimov, to je 3 %, dočim so nekatere druge devize znatnejše nazadovale, tako je Amsterdam notiral v Curihu pred mesecem 211·75, sedaj 206, to je za 2·7 % manj; Italija 24·65, sedaj 23·55, to je za 4·5 % manj; London 24·46, sedaj 23·8, to je za 2·7 % manj; New York 567, sedaj 544, za 4·1 % manj; Pariz 30·25, sedaj 28·3, to je za 6·5 % manj; Praga 16·6, sedaj 16·05, za 3·2 % manj; Dunaj 0·00798, sedaj 0·00767, za 3·9 % manj.

Razen tega je treba omeniti, da je tudi v Curihu dinar že predvčerajšnjim zaključil s 5 točkami porasta in s tendenco nadaljnje okrepitve, dočim je v New Yorku 14. t. m. notiral 1·17 7/8, a predvčerajšnjim 1·19 1/4, kar znači nov skok za 1·4 % v enem dnevu.

Zato se torej stanje dinarja ne sme slepo presojati po curiški notici, temveč po ceni tujega denarja pri nas. Po curiški notici je dinar padel, v resnici a je ostal enako vreden in se je le švicarski frank podražil.

Akcija za kmetijske kredite

Te dni je imel v Zagrebu permanentni Zadružni akcijski komite za kmetijski kredit, ki se je nedavno osnoval, svoj prvi sestanek ob prisotnosti delegatov osrednjih zadružnih in kmetijskih organizacij iz Zagreba, Sarajeva, Splita, Osijeka in Ljubljane.

Po obširni stvarni diskusiji o možnosti, kako bi zadružne in kmetijske ustanove prišle najhitreje do povoljnega kredita, brez katerega grozi kriza tako obstanku teh naših važnih organizacij kakor tudi kriza samemu poljedelstvu, odnosno kmetijski produkciji, se je izvolil delovni odbor, ki bo dalje energično vodil celo akcijo. Najprej se bodo od vseh interesiranih organizacij zbrali konkretni številčni podatki, ki se nanašajo predvsem na vprašanja, kolika je najmanjša kreditna potreba poedinih organizacij in koliko je od te najnižje potrebe pokrito. Na podlagi takih podatkov bodo stopile udružene organizacije s konkretno zahevo pred Narodno banko in Poštno hranilnico. V to svrho se bodo za podporo prosili tudi vsi parlamentarni klubi ter se bo v zvezi s tem sklicala konferenca, najbrž v Beogradu, na katero se bodo pozvali tudi zastopniki parlamentarnih klubov, ki se zanimajo za to vprašanje našega kmetijstva.

Na sestanku so se pretresle tudi druge možnosti rešitve tega danes zelo aktuelnega vprašanja našega gospodarstva, kakor n. pr. dobava posojila v inozemstvu z garancijo države. Kar se tiče načrta zakona o kmetijskem kreditu, zahteva akcijski komite, da minister za poljedelstvo in vode skliče v to svrho anketo na kateri naj bi kmetijski in zadružni krogi podali svoja stališča v tem vprašanju. Na osnovi materijala, ki ga pripravlja delovni odbor komiteja, se bodo sklicali nadaljni sestanki.

Za to akcijo je danes 11 središnjih zadružnih organizacij, 2 kmetijski društvi in 3 zadružne banke s kakimi 3000 zadrugami ter 150.000 zadružnikov brez razlike plemen in politične pripadnosti.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (16. t. m.) Pšenica: baška, stara 327.5; nova srbska 305; nova baška 310 — 315. Turščica: baška 250. Moka: baza «00» 475; «6» 360. Skupni promet 37 vagonov. Tendenca nekoliko čvrstejša.

Trg z jajci (16. t. m.) Tendenca na našem trgu postaja mlačnejša in je verjetno, da bodo cene oslabele. Isto se opaža na zunanjih trgih. Na dunajskem trgu so zadnje dni notirala jajca v veletrgovini, prvovrstno blago 1500 aK komad, slabše blago 1400 aK komad. V nadrobni prodaji se je plačal komad I. blago 1550 aK, slabše 1450 aK. Dovozi so obilni. Pri nas se gibljejo povprečne cene okrog 1.25 Din za komad.

= **Stanje hmeljskih nasadov v Sloveniji.** (Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo). Žalec v Savinjski dolini, 15. julija. V nadi na prav lepe cene v t. l. so naši hmeljarji storili vse, da bi iz svojih nasadov dobivali obilne dohodke. Kdor je v tem oziru — posebno glede uporabe umetnih gnojil — storil preveč, tega hmeljniki so podobni košatim gozdom. Vkljub temu pa naš golding nima preobilo cvetov in bo njegova letina manjša, kakor se je cenila in pričakovala. Pozni hmelj prav lepo pripravlja k cvetju in obljubuje bogato trgatev. Rastlina je popolnoma zdrava in brez posebnih škodljivcev. Vsled vremenskih razmer orumenevajo spodnji listi in odpadajo, kakor v vseh drugih okoliših. — Društveno vodstvo.

= **Izpremenba v Slavenski banki d. d.** S sklepom kr. sudbenega stola v Zagrebu kot trgovskega sodišča z dne 26. junija 1924, štev. 31831, gr. R. 455/11 se je izvršil vpis novih članov upravnega sveta v trgovinski register. Na novo so bili na občnem zboru dne 28. aprila t. l. izvoljeni, in sicer: 1. v upravni svet: gg. Markus Rotter, podpredsednik in Administrateur délégué Banque des Pays de l'Europe Centrale, Paris, Emil Freund, ravnatelj tega zavoda, sedež na Dunaju, Henry Reuter in Henriy Laporte, ravnatelj zavoda v Parizu; 2. v nadzorstveni svet: gg. André Gouin, ravnatelj Banque de Paris et des Pays Bas, Pariz in dr. Leopold Bleyer, prokurist Banque des Pays de l'Europe Centrale, sedež na Dunaju.

= **Dohodki glavnih carinarnic.** V tretji dekadi junija t. l. so znašali 32 milijonov 355.585 Din. Največ dohodkov je imela carinarnica Zagreb, južni kolodvor 4,743027 Din, potem sledijo: Beograd, Sava 3,580.288 Din, Beograd, železniška postaja 3.393.063 Din, Ljubljana 2,346.391 Din, Subotica 1,676.555 Din, Maribor 1.441.519 Din, Skoplje 1,275.656 Din, Novi Sad 1,270.140 Din itd. Skupni carinski dohodki od 1. aprila t. l. do konca junija t. l. so znašali 387 milijonov 676.232 Din napram 373,753.766 Din v istem času lanskem letu.

= **Podraženje tovornih listov.** Državne železnice kraljevine SHS razglašajo: Povišuje se prodajna cena tovornih listov od 1 Din na 5 dinarjev 50 par. Povišanje velja od 1. avgusta t. l. Tovorni listi starega izdanja se morajo zamenjati od 1. avgusta tekom 90 dni do vključno 29. oktobra t. l. Izmenjava se bo vršila na tak način, da se bo za vsakih 5 tovornih listov starega izdanja izdajal po eden novi poleg plačila 50 par za obrazec.

= **Elektrifikacija v Vojvodini.** V vojvodinskem mestu Temerinu se je osnovalo Električno d. d., ki bo provedlo elektrifikacijo mesta in okolice. Potrebna glavnica je že vplačana in 20. t. m. se bo vršila konstituirajoča glavna skupščina.

= **Promet s Solunom.** Ker so od Gjevgjelija do Soluna železniški taifi na grški progi zelo visoki in je s tem otežkočen naš izvoz, je zahteval trgovinski minister dr. Krizman od grške vlade, naj zniža tarifne postavke na tej progi.

= **Sprememba naziva transportne firme.** »Čechoslavia«, prva jugoslovansko-češka mednarodna transportna d. d. v Zagrebu je sklenila na svoji glavni skupščini, ki se je vršila 27. februarja, da spremeni naziv tvrdke v »Slavia«, mednarodna transportna d. d. Obenem se je povišala delniška glavnica na 2,500.000 dinarjev. Povod tej spremembi so bile zmote mnogih trgovcev, ki so po naslovu sodili, da se firma bavi le z odpremo iz Češkoslovaške in v njo, kar pa ni točno. Firma ima svojo podružnico tudi v Ljubljani.

= **Izvoz stavbenega lesa v Grčijo.** Ker je v Grčijo prišlo preko milijon beguncev iz Male Azije, ki nimajo strehe, se gradijo lesene hiše in Grčija potrebuje velike množine stavbnega lesa. Ker je pri nas mnogo interesentov - izvoznikov, se je obrnila solunska Trgovska in obrtniška zbornica na naše zbornice, katerim je poslala izpisek firm, ki se zanimajo za uvoz našega stavbnega lesa, in sporočila cene v drahmah.

= **Položaj na vinskem trgu** je v glavnem nespremenjen. Na vse naših tržiščih so cene čvrste, a kupčije je malo. Kupuje se izključno le za mesta in večje kraje. S Češkoslovaško se kljub pogodbi, kakor je podoba, še ni zaključila nikaka kupčija. Pravega izvoza sploh ni. Naše cene so čvrste največ spričo izgledov majhne vinske letine, ki bo baje znatno manjša nego je bila lani. Cene so čvrste tudi na inozemskih trgih. Stanje vinskih kultur v glavnih produkcijskih deželah v Franciji, Španiji, Italiji in Jugoslaviji se označuje v splošnem kot zelo ugodno. Iz Madžarske so prišla nadaljna poročila o škodah vsled toče, neurja in peronospore. Po teh škodah, posebno po peronospori je 60—70% vinske letine uničene. O enakih škodah se poroča iz porenskih vinogradov. V Češkoslovaški se je stanje vinskih kultur zboljšalo in se računa na srednjo vinsko trgatev. V Avstriji sta močno razširjena peronospora in oidium. Tudi pri nas se pojavljata ponekod peronospora in odium zlasti v okolici Sv. Ivana Zeline, ker sta napravila že mnogo škode.

= **V. seja za določitev uzanc na ljubljanski borzi** se bo vršila v ponedeljek 21. t. m. ob 9. uri v postorih Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

= **Prodaje in dobave.** Intendantsko skladišče v Ljubljani bo prodalo dne 6. avgusta t. l. 71490 kg **sena na javni dražbi.** — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 6. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznih potrebščin za postaje **(smirkovo platno, čistilna pomada in stenji).** Natančnejše v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo 3.000 kg **dinamo-olja;** dalje razpisuje direkcija državnih železnic v Ljubljani dobavo: **100 kg železne žice št. 31, 200 kg železne žice št. 42, 200 kg železne žice št. 46, 300 kg železne žice št. 76.** Pogoji se nahajajo v pogled pri ekonomskem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, kjer je kolkovane ponudbe predložiti najkasneje do 25. t. m.

= **Nov bančni polom na Dunaju.** Z Dunaja poročajo, da je banka Ullmann & Cie. prišla v plačilne težkoče.

= **Likvidacija dunajske banke.** Kakor javljajo z Dunaja, bo Holzbank likvidirala. Banka poseduje ogromne zaloge lesa, ki jih ne more razpečati.

= **Sklenitev trgovinske pogodbe med Avstrijo in Nemčijo.** Te dni so se zaključila pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Avstrijo in Nemčijo. Pogodba je podpisana.

= **Izgledi letine v Madžarski.** Po te dni objavljenem uradnem poročilu o izgledih letine v Madžarski je žetev pšenice razočarala. Isto velja za rž in ječmen. Druge kulturne rastline se večinoma povoljno razvijajo.

Sokol

Ljubljanski Sokol opozarja, da se vrši tudi med počitnicami telovadba vseh oddelkov redno na letnem telovadišču, in sicer po sledečem urniku: **moška deca** v ponedeljek in petek od 5. do 6. popoldne, **moški naraščaj:** v ponedeljek in petek od 6. do pol 8. zvečer, **člani:** v ponedeljek, sredo in petek od 7. do četrt na 9. zvečer, **ženska deca:** v torek in soboto od pol 5. do 6. popoldne, **ženski naraščaj:** v torek in soboto od tričetrt na 6. do 7. popoldne, **članice:** v torek in soboto od 7. do četrt na 9. zvečer. Ob slabem vremenu se telovadba po istem urniku vrši v telovadnici Narodnega doma.

Okrožni zlet novomeške sokolske župe se vrši v nedeljo 20. t. m. v kopališču Toplice in obeta postati prava sokolska manifestacija. Mlado sokolsko društvo v Toplicah pripravlja vse potrebno, da se bodo gostje in zunanja bratska društva prav prisrčno sprejela. Ob tej priliki bodo imeli gostje priliko ogledati si v zadnjem času moderno in higijenično prenovljeno kopališče. Železniške zveze so zelo ugodne. Vožnja je na podlagi izkaznic, ki jih izdaja Jugoslovanski Sokolski Savez, polovična. Na veselo svidenje!

15 letnica sokolskega društva v Sodražici. Sokolsko društvo v Sodražici praznuje v nedeljo 20. julija svojo 15 letnico, združeno z razvitjem društvenega praporja. Ob tej priliki se vrši javna telovadba ribniškega sokolskega okrožja. Sokolsko društvo v Sodražici se v polni meri zaveda tega za razvoj sokolskih idej velepomembnega dne in so vse priprave v najlepšem teku. Po glavni točki sporeda, javni telovadbi, se vrši na senčnatem vrtu g. Franca Fajdige ljudska zabava. Polovična vožnja na železnici je dovoljena. Sokolstvu naklonjeno občinstvo prosimo, da se v velikem številu udeleže te prireditve.

Sindikat češkoslovaških dnevnih časopisov se je pritožil pri ČOS., da premalo obvešča liste o svojih prireditvah in tako dalje. Sklenjeno je bilo na seji predsedstva ČOS., da bo odslej pisarna ČOS. obveščala dnevno časopisje ne samo o sejah, ampak o vseh zadevah, kamor ČOS. pošlje svojega zastopnika. Tudi župe se pozovejo, da izpolnijo svojo dolžnost napram dnevnemu časopisju. Sindikat se opozori, da je na pokrajinskem zletu v Čes. Budejovicah bilo rezerviranih 24 sedežev za časnikarje, zasedeno je bilo pa samo eno.

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

Važno za vsakovrstna trgovska podjetja.

Pribranite si čas, denar in skrbi, ako imate dobro in praktično urejeno knjigovodstvo, katero Vam uredi, vodi, oziroma upelje po priznano najboljšem sistemu le

Jugoslovansko centralno knjigovodstvo „Kontrolor“ 3920/a

Sv. Petra cesta štev. 24.

Urejevanje, organizacija, bilance in revizija knjig, interno in eksterno poslovanje.

Sport

Olimpijada

Plavalna tekmovanja v sredo so prinesla nekatera razočaranja, finale dam na 400 m pravzprav dvojno razočaranje, ker ni bila premagana le ameriška favoritinja Ederle, temveč tudi zmagovalka v drugem predtekmovanju Amerikanka Wainwright. Vendar pa je tudi v tej disciplini mogla zaznamovati zmago Amerika, ker je dospela kot prva na cilj Amerikanka Morelino v času 6:02. Ta čas sicer zaostaja za svetovnim rekordom Amerikanke Ederle od 5:53.2, vendar pa je boljši od časov, doseženih v predtekmah s 6:23.8 in 6:19.6.

Tudi v *waterpolu* se niso izpolnila prorokovanja. Že prvi dan so bile izločene Italija, Amerika in favorit Anglija. Zmagovito madžarsko moštvo je torej imelo največ šans. V sredo pa so bili Madžari poraženi od Belgije. Poleg belgijskega moštva so še nepremagana Švedska, Irska in Francija. Tudi v skokih s stolpa je že padla odločitev.

Izidi v torek so bili nastopni:

Plavanje na 1500 m, prosti stil: 1. Charlton (Avstralija) 20:10.6 (svetovni rekord), 2. Arne Borg (Švedska) 20:41, 3. Beaurepaire (Avstralija) 21:48, 4. Hatfield (Anglija), 5. Takaisshie (Japonska).

Plavanje na 400 m za dame, prosti stil: 1. Morelius (Amerika) 6:02, 2. Wainwright (Amerika), 3. Ederle (Amerika), 4. Molesworth (Anglija).

Skoki s stolpa za gospode: 1. Eve (Amerika) 13 in pol točke, 2. Jansson (Švedska) 14 in pol, 3. Clark (Anglija) 15 in pol, 4. Trach 23 in pol, 5. Vincent (Fr.) 26 in pol, 6. Desjardins (Amerika) 28 točk.

Waterpolo: Švedska : Španija 9 : 1, Irska : Češkoslovaška 4 : 2, Belgija : Madžarska 7 : 2, Francija : Holandija 6 : 3.

Končna klasifikacija v rokoborbi je sledeča: 1. Finska 62 točk, 2. Švedska 22, 3. Estonska 17, 4. Francija 10, 5. Madžarska 9, 6. Norveška 6, 7. Danska, Norveška in Egipt po tri točke.

V polo turnirju je zmagala Argentinija. Sledijo Finska, Amerika in Francija.

Maratonski tek

Maraton je bila mala vasica v Atiki. Od nje so ostale le ruševine, slava njenega imena pa je živela in živi še danes. Pred več kot dvajsetimi stoletji je namreč pripeljal perzijski kralj Darij ogromno vojsko na svojih triremih in jo izkrcal ob obali blizu Maratona, hoteč si podvreči Grško. Miltijad pa je zbral deset tisoč Grkov, ki so prihiteli s hribov in napadli Perzijce, katerim vsled neugodnega ozemlja njihova mnogoštevilna armada ni mnogo koristila. Bitka je trajala ves dan. Na večer se je napadalec moral umakniti: Grčija je bila rešena.

Miltijad je takoj poslal v Atene glasnika, ki naj sporoči prebivalstvu veselo vest. Vojak je bil vsled celodnevne težke bitke močno utrujen, vendar je imel toliko energije in volje, da je tekel vso dolgo pot, ki je ločila Maraton od glavnega mesta. Ko je dospel do mestne hiše v Atenah, je imel le še toliko moči, da je zavihtel zmagoslavno lovorjevo vejico, potem pa se je zgrudil in umrl.

Ta tragični tek in smrt glasnika helenske zmage so opevali pesniki v nesmrtnih himnah; po dvajsetih stoletjih pa, ko so se obnovile olimpijske igre, so uvrstili med lahkoatletska tekmovanja tudi tek za 42 km (toliko znaša namreč razdalja od Maratona do Aten).

Maratonski tek je ena izmed najtežjih preizkušenj na olimpijskih igrah. Leta 1896., t. j. na prvi olimpijadi novega štetja, je zmagal v Atenah grški pastir Louys. Leta 1900 je odnesel zmago v Parizu neki Francoz, 1904 v Saint-Louisu pa Amerikanec Hickes.

Leta 1906 je bil boj v Londonu zelo zanimiv. 17 narodov je poslalo 75 zastopnikov na olimpijado, da izvojujejo zmago svoji zastavi. Za zmago so se posebno ostro borili Južni Afrikanec Hefferon, Indijanec Longboat, Italijan Dorando in Amerikanec Taydos. Vročina je bila neznosna. Prvi je opešal Hefferon, ki je vodil do 40 km, Italijan Dorando, ki je s silnim naporom volje jedva še premikal klecajoče noge, je povzel vodstvo in dospel zibajoč se in blodnih oči prvi v stadij. Par metrov pred ciljem pa se je zgrudil na tla. Zmaga, ki jo je že skoraj držal v rokah, se mu je izmuznila.

Leta 1912 sta dospela v Stockholmu prva na cilj dva Južna Afrikanca; eden izmed ostalih tekmovalcev, neki Portugalec, je vsled utrujenosti padel sredi teka na tla in umrl.

Leta 1920. v Anversi se je maratonski tek vršil v silno slabem vremenu; bril je močan veter in padal je dež. Zmagovalca sta bila Finec Kolchmainen in Estonec Loosman.

Na letošnji olimpijadi v Parizu se je vršil maratonski tek v nedeljo, 13. t. m. Udeležilo se ga je 58 tekmovalcev. Prvo mesto je zasedel Finec Stenroos v 2 urah 41 minutah 22·6 sekundah. Ta čas sicer ne predstavlja svetovnega rekorda, je pa vseeno zelo dober, ker je vladala tisti dan neznosna vročina.

Seja upravnega odbora LNP. se vrši v petek 18. t. m. ob 20.30 v sobi Sportne zveze, Narodni dom. Prosi se za polnoštevilno udeležbo. — Tajnik I.

Ilirija I. : Ilirija rez. — Povodom povratka trenerja Pammerja na Dunaj priredi S. K. Ilirija *danes ob 18.15* nogom. tekmo med svojim I. ter rezervnim moštvom. Postava moštev je sledeča: I. moštvo: Miklavčič-Pogačar, Beltram-Tavčar, Zupančič II., Lado-Zupančič I. Oman, Učak, Bregar, Pevalek II.; rezerva: Mihelčič-Pretnar (Bregant), Miklavčič I.-Grilc, Macoratti, Milan-Weibl, Pevalek I, Doberlet, Dekleva, Vidmajer. Rezerve: Volkar, Kušar, Kos, Zevnikar.

Nogometni trener S K. Ilirije W. Pammer se vrača te dni nazaj v Wiener Sportklub. Pammer si je pridobil v polletnem delovanju v Ljubljani mnogo simpatij kot aktiven igrač in velikih zaslug za S. K. Ilirijo kot nogometni trener. Takoj v začetku meseca februarja, ko je prevzel trenersko mesto, je umel zainteresirati igrače za svoj sistematičen trening v toliki meri, da je bilo le malo vežb, katerim ne bi bili prisostvovali polnoštevilno igrači vseh tekmovalnih moštev in mnogobrojen naraščaj. I. moštvo je prvič, odkar Ilirija obstoja, obdržalo konstantno formo, mlajše moči so se rapidno razvile. Pod vodstvom trenerja, deloma z njegovim aktvnim sodelovanjem, je nastopilo I. moštvo Ilirije letos 18krat za klub in enkrat kot reprezentančni tim Ljubljane proti Celovcu. Med temi tekmami jih je 11 dobilo, 4 igralo neodločeno in samo 4 izgubilo (proti dunajskemu Slovanu, Ostmarki in Gradjanskemu ŠK.). Score v teh tekmah znaša 77 : 32 v dobro Ilirije. Tudi rezerva in naraščaj sta pod Pammerjevim vodstvom napredovala z velikimi koraki. Rezerva je bila I. moštvom lokalnih klubov daleko nadmočna. — Bilanca Pammerjevega delovanja je torej na celi črti aktivna in Ilirija ga le nerada pusti nazaj na Dunaj. Članstvo Ilirije in gotovo tudi naša sportna publika bo sigurno uporabila današnjo tekmo med I. in II. garnituro za prisrčen razstanek.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Izjava.

Osebe, ki me zahrbno po vasi obrekujejo in opravljajo ter kradejo čast meni in moji dobri mamici, imenujem javno, podle lažnjivce in lopove — in če še ne bo miru, bom vsak posamezen slučaj brez obzirno prijavil sodnijski oblasti.

Rakek, dne 15. julija 1924.

Rudolf Vodušek.

Ali hočete spoznati krvoločnost klerikalcev?

Čitajte! Kaj so ti hinavci in zločinci delali v dobi «Svete inkvizicije», ko so

34.656 ljudi živih na grmadi zažgali 28.496 ljudi na galerah in v ječah pomorili.

Čitajte!

Veliki inkvizitor

ljubezenski roman iz najsramotnejše dobe človeške zgodovine.

Naročajte ga pri upravi «Jutra» v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Velezanimiva knjiga stane 30 Din, s poštnino vred 32 Din. Organizacije in poedinci, ki plačajo najmanj 10 izvodov, dobe knjige po 20 Din.

Vremensko poročilo

Ljubljana 16. julija 1924. — Ljubljana 306 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	764·5	16·4	jugo vzhod	več. jasno	—
Ljubljana	14.	763·8	24·3	sever	jasno	—
Ljubljana	21.	763·4	22·6	brezvetra	del. oblač.	—
Zagreb	7.					—
Beograd	7.					—
Dunaj	7.					—
Praga	7.	764·1	12·0	jugo vzhod	jasno	—
Inomost	7.					—

V Ljubljani barometer nižji temper. nižja

Solnce vzhaja ob 4·19, zahaja ob 19·55

Dunajsko vremensko poročilo. Včerajšnje temperature so bile okoli 25 stopinj. Depresija na severozapadu Srednje Evrope bo povzročila slabše vreme. Napoved za četrtek: Bolj hladno, deloma dež. Živahni severozapadni vetrovi.

In dolgčas mi je. Kaj pa sinek dela, dete nebogljeno?»

Marijan vzdihne in tudi vrag vzdihne.

«Ostani pri meni! Anka, dušica! Grozno sem razbit in žejen.»

In vrag se razjoka.

In ves kakor je — s črnim plaščem in ogljenimi lici — prinese vina in sede kraj postelje. Gladi ga po vročem obrazu in hladi njegovo čelo.

«Anka, ne hodi od mene! Kako me žge in peče vse telo, in rane gore. Usmiljenje, ljubica, usmiljenje!»

In Anka se ga usmili. Poljubi ga na ustne in leže kraj njega.

To se je začudila in ostrmela zjutraj mila stara majka, ko najde spečega vraga poleg Marijana! Ni vedela, ali bi se smejala ali jezila.

In ker je bilo vsem ljubo, in je Anka za mašo dala, je nesrečni njen fant ozdravel. Uravnali so mu rebra, rane so mu zašili.

Na Belo nedeljo o postu se je pa oženil in sedaj je vesel in srečen. Otrok ne more prešteti, denarja ne more izmeriti. Priženil je dvanajst tovorov dragocenih oblek in pohištva, trinajst skrinj zlata in dragih kamnov in sto kozel.«

Oton Župančič: Veronika Deseniška

Česar smo tako dolgo pričakovali, kar smo že nekako slutili in vanj verovali, to se je sedaj dogodilo: Slovenci imamo klasično tragedijo. Kakor nam je bila svoboda in ujedinjenje tako rekoč od zgoraj dano in smo mi zanj bore malo storili, tako je Župančič brez vsake dramske tragedije in brez kakršnihkoli zaslomb ali vzorov iz nič pričaral umetnino, ki jo s ponosom lahko pokažemo svetu in si smelo trkamo po prsih: Naša je!

Niti oddaleč nočemo dela strokovno ocenjevati, ker zato je treba, da je ta lepa knjiga med nami vsaj eno leto, da bodo znali naši gimnazijci njene monologe na izust, da bo prejela tragedija svoj krst na našhi deskah in bo prešla v maso inteligence in naroda. Za sedaj moremo o Veroniki Deseniški pisati in govoriti samo kot lajik entuzijast, ki se je zagledal v lepo sliko in ne ve, kaj je na nji tako velikega, čuti le v nji nekaj mogočnega, ki ga sili, da premagan zajecija: «Krasno!» Zakaj, še sam ne ve.

* * *

Zgodovina slovenske drame gre roko v roki s slovensko politično zgodovino. Po Linhartu še par njegovih posnemalcev, Cegnarjevi prevodi so rodili nekaj romantikov in tako dalje do Medveda. Anton Medved je bil gotovo izmed prvih, ki so bili poklicani napisati Slovencem tragedijo. Mogočen jezik, dramatičen zanos in globoko preživetje so one Medvedove odlične lastnosti, ki bi mu k temu pomagale. Toda ubogi podeželski kaplan je slutil, toda ni mogel povedati. Treba mu je bilo samo še malega koraka. Zato je bridka ironija, da je on sam to čutil, ko je prosil bivše sošolce, ki so odhajali študirat na Dunaj, naj mu pošljejo kako dramaturgijo, vsaj kakega Freytaga. On je ostal v liriki velik, toda njegovi Kacijanarji in Ostrovrharji so zgolj imitacije, predvsem Schillerja in Shakespearja. Prepričani pa smo, da bo zgodovina uvrstila Medveda med prve slovenske dramatike. Kajti njegova dela imajo sebi nekaj, kar manjka osmim njegovim naslednikom prav do Cankarja: blagoslova umetnosti, oni pa so neposvečeni oltarji.

Ivan Cankar je imel med modernimi — zakaj Medveda imenujemo zadnjega slovenskega klasika — napisati vzorno slovensko dramo. Mož, ki mu je to nalogo nebo določilo, Dragotin Kette, je bil namreč mrtev. V Cankarjevih dramah je žalibog več v svojo umetnost zaverovanega Cankarja kot pa dramatika, ki ima vezane roke in ki je odgovoren pred večnimi zakoni drame. Toda njegova dela se bodo še dolgo med nami igrala, mnogo dalje kot marsikdo misli, zakaj Cankarja je šele treba za oder «izkopati». — Vse drugo, kar imamo v dramatični obliki napisanega — izvzeti so seveda najnovejši poizkusi mladih — je sicer zelo priporočljivo za vsakdanjo domačo uporabo, toda teh del preveč samozavestno ali celo ošabno pred svetom kazati, ne gre. Bodo doma najlepšo in najbolj častno smrt storila.

Oton Župančič je z Veroniko Deseniško ustvaril popolnoma novo situacijo v slovenski drami. Njegova tragedija je mejnik v sodobnem slovstvu in bo kot osamljeni velikan najbrž še dolgo ostala. Karakterizacija njegove tragedije se mora za sedaj omejiti samo na one prvine, ki so bistveni znaki vsake resnične umetnine: Župančičev jezik in slog, dramatični njegov stil, Shakesperjeva preprostost v veličini, naravnost in verjetnost v največjih efektih, predvsem pa originalnost in posvečenje v vsakem verzu, ki ga more napisati samo velik umetnik. Čudo božje! Mislili smo že, da je umrl lirik Župančič, pa se je kar naenkrat rodil dramatik Župančič.

* * *

Župančič nima nobene do sedaj uveljavljene dramatične forme. Glavnih oseb včasih zelo dolgo ni na izpregled. Dramatičenega konflikta ne inscenira noben intrigant, nobeno razkritje, nobena krivda, temveč on je notranjen in poganja iz klice dejanja in situacije. Njegovi ljudje zelo malo govore, o sebi skoro najmanj. Toda iz vsega, kar govore, lahko sklepaš na njihovo preteklost in prihodnost. Zato je ta tragedija ideal onega dramskega aksioma: tragičnost je kakor izrezek iz stekla, vlakna in niti so pred njim in za njim, a pesnik si je izbral specijelno oni del, ki je bil zanj važen — tragičnega. Motil se bo oni, ki bo iskal v Veroniki Deseniški le drobce lirike, globoko razočaran bo pa še bolj tisti, ki bo iskal v nji Shakespearja ali katerikoli drug vzor. Vsaj mi si ne moremo misliti, da bi tak Herman kot je Župančičev že govoril v kaki knjigi. Žid Bonaventura še ni hodil po nobenem odru in nežna ljubkost Veronike in njena nema tragedija je tako slovanska in naša, da si srečen v prepričanju, da je to napisal naš človek.

Bog ve, koliko se bo še o Veroniki Deseniški pisalo in govorilo, koliko navdušenja bo zanjo v šoli med mladino in na odru med igralci. Mi smo za sedaj samo veseli, da moremo konstatirati, da smo Slovenci v teh burnih, umazanih in materijelnih časih dobili delo, ki bo poleg Prešerna, Cankarja in Tavčarja poveličevalo naše ime, bodrilo in dajalo vere in moči našemu rodu in posvečevalo našo domovino.

Zdrava, grofica celjska!

B.

Veliki in znameniti „Jutrov" roman

LUCIFER

ki je vzbujal splošno senzacijo in ga je vsak dan čitalo z velikansko nestrpnostjo okoli stotisoč bralcev

je pravkar izšel v posebni knjigi in lepi opremi.

Broš. velja Din 45, po pošti 2 Din več.

Naroča se v upravi „Jutra" ali pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Vsaka beseda 50 par

Mali oglasi

Za „Dopisovanje" in „Ženitve" vsaka beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 50 par. Za „Dopisovanje" in „Ženitve" se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujejo se le mali oglasi, ki se plačani v naprej. Plača se lahko tudi v znamkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanju priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Obrt

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg 7. 1828

Pouk

Instruktor za fiziko
za nižje razrede v italijanščini, se išče. Naslov pove uprava „Jutra". 14486

Pouk v francoščini
želi mlad inteligenten Slovenec, želi učiteljico iste vrste. Ponudbe na upravo „Jutra" pod F„rancoz". 14544

Službe (dobe)

Trgovskega poslovodjo
(poslovodkinjo) se sprejme v stalno službo. — Kavcije zmožni imajo prednost. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „M. N.". 14451

Učenec
se sprejme za specerijsko trgovino. — Imeti mora 2 meščanski šoli in vso oskrbo pri starših. Naslov pove upr. „Jutra". 14373

4 krojaške pomočnike
za malo in veliko delo in učenca z dobrim šolskim izpričevalom, sprejme A. Medvešek, krojač, Loke št. 20, Trbovlje. 14356

Knjigovodja
se sprejme. Ponudbe do 20. julija na Električno zadrugo v Spodnji Šiški. 14521

Učenec za trgovino
z vnemom, zdrav in močan, iz poštene hiše in z dobrim šolskim spričevalom, se takoj sprejme pri Josipu Pirich v Ptuju. 14516

Putnika
za špirituoze išče jedna velika poznata zagrebačka tvornica likera i konjaka. Samo izbijni i u Sloveniji uvedeni putnici od strke, neka šalju ponude na: Poštanski pretinac br. 255, Zagreb, glavna pošta. 14568

Mizarja
za fino pohištvo, išče Župančič Franc, Glince-Vič 20. 14523

Vajenca
sprejmem za trgovino z mešanim blagom v Ljubljani — brez oskrbe. — Naslov pove uprava „Jutra". 14520

Mladenič
se sprejme za hišna dela na deželi. Ponudbe z navedbo starosti je poslati na upravo „Jutra" pod šifro „Turist". 14485

Poslovodja za trgovino
z mešanim blagom, večjega manufakture, specerije, železnine, usnja in drobnarije, sprejme tvrdka Norb. Zanier in sin, št. Peter v Savinski dolini. 14494

Blagajničarka
se sprejme v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani. 14526

Pisarniško moč
samostojno in agilno, se sprejme za takojšen nastop. Znanje strojepisja in lepa pisava pogoj. — Lastnoročno pisano prošnjo z navedbo plače in dosedanje službe, je osebno predložiti na naslov, ki se izve v upravi „Jutra". 14517

Lesni manipulant
z dolgoletnimi spričevali, dober kalkulant, samostojen in zanesljiv, se sprejme na vodilno mesto pri delniški družbi v Ljubljani. Služba stalna; službeni pogoji po dogovoru. Ženjenim se ev. da stanovanje. — Natančne ponudbe z referencami pod „L. P. D." na upr. „Jutra". 14548

Službe (iščejo)

Absolvent
višje drž. obrtne šole, Jugoslovan, vešč sloven. srbohrv. in nemščine, z 10letno prakso, išče namestenja v večjem podjetju kot vodja delavnice ali konstrukter v gradnji strojev. Ponudbe naj se izvolijo nasloviti sub. L. F. na Vorsič, Maribor, Slomškov trg 16. 14361

Vrtnar
srednjih let, oženjen, verziran v vseh panogah vrtnarstva, z dolgoletnimi spričevali, išče mesta. Prevzame tudi mesto hlapca. Cenjene ponudbe pod „Vesten 5" na upravo „Jutra". 14518

Mladenič
ki je absolviral z uspehom meščansko šolo, želi vstopiti kot učenec v trgovino. Cenj. ponudbe pod „Vesten" na upravo „Jutra". 14569

Lesni manipulant
kot skladiščnik ali prejemalec in nakupovalec, dobro izurjen, z najboljšimi dolgoletnimi referencami — želi službe za takojšen nastop. — Ponudbe na podruž. „Jutra" v Mariboru pod „Strokovnjak 36". 14575

Šivilja
sprejema delo po hišah. — Naslov pove uprava „Jutra" 14538

Dekle
vešča vseh del, išče službe pri boljši rodbini v okolici Maribora. Ponudbe pod šifro „Pošteno dekle" na upravo „Jutra". 14522

Uradnik
vešč knjigovodstva in vseh pisarniških del, želi spremeniti službo. — Gre tudi kot potnik v kolonijalni ali galanterijski stroki. Ponudbe pod „Spreten in zanesljiv" na podružnico „Jutra" v Mariboru. 14473

Prodajalka
(začetnica) manufakture in špecerijske stroke, vešča nekoliko korespondence in knjigovodstva, išče mesta. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod „1. avgust". 14501

Prodam

Pisalni stroj
in 2 pisalni mizi, se poceni prodajo. Ogleda se lahko od 12.—2. ure. — Naslov pove uprava „Jutra". 14446

Skoraj nov šivalni stroj
se proda. Naslov pove upr. „Jutra". 14486

Šestsedežen avto
znamke de Dion Zouton ter parni stroj 40—50 PS, prodam po skrajno nizki ceni. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Avto". 14512

Ia. Trapistovski sir
z dnevno dobavo nudi Bor. Sbil, Kočevje. 14002

Trgovska špec. oprema
malo rabljena — se ugodno proda. Vprašanja pod šifro „1000" na upravo „Jutra". 14001

Znižane cene za otroške vozičke!
Novi modeli. Poslužujte se izdelkov domače tovarne otroških vozičkov in dvokolesa „TRIBUNA" F. B. L., Ljubljana, Karlovška cesta 4. Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pneumatika. Sprejemajo se v popolno popravo za emajliranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otročki vozički, šivalni in razni drugi stroji. — Prodajajo se tudi na obroke. — Cenik franko. 1026

Wertheim blagajne
priporoča „Ljubljanska komercijalna družba", Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18. 1069

Paviljonček
se proda na velesejmu, kompletno opremljen z vodovodom, pripraven za razstavo jedil in pijač. Poizve se v uradu velesejma. 14527

Žensko kolo
skoraj popolnoma novo, se po nizki ceni proda. Naslov pove uprava „Jutra". 14564

Proda se:
telefonska plošča s številkami, otroška miza, voz, postelja, zofa in 2 leseni postelji. Marija Jelenič, Stara pot št. 1/I, od 3. pop. 14531

2 decimalne tehtnice
stare, nosnost 300 kg, letos žigosane, proda Lovro Rozman, tehtničarstvo, Križevniška ulica 9. 14522

Pletilni stroj
najboljše vrste, zapravljivček in nov kolesclj, proda „Konkurencija" v Zg. Šiški. 14513

Osebni avto
16 HP, s 4 sedeži, se proda za 25.000 Din. Ponudbe na podružnico „Jutra" v Mariboru. 14475

Tehniške knjige
za študij in prakso, naprodaj. Naslov pove podružnica „Jutra" v Mariboru. 14515

JUHAN 1105-a

Krepčajte otroke in bolnike z „Juhanom"!

Kupim

Prodajalniška oprava
Fulte in štelaže za manufakturo, specerijo in železnino kupim, kakor tudi balančno in decimalno tehtnico z uteži. — Ponudbe pod šifro „Prodajalniška oprava" na upravo „Jutra". 14420

Suhe gobe, brinjevo olje
in fižol kupuje po najvišjih cenah ter prosi za povzorjene ponudbe tvrdka Fr. Sirc, Kranj. 1117

Šolski I v Ljubljani rabi nekaj vagonov **strešne opeke** malega bobrovca. Takojšnje ponudbe s ceno naj se pošljejo društvu za zgradbo šolskega doma na Taboru. 11547

Trgovska špec. oprema
in decimalna tehtnica, se kupi. Naslov: V. U., Ljubljana, Hrenova ulica št. 19. 14458

Bukova drva
nekaj vagonov, kupiva. — Ponudbe s ceno na naslov: Josip in Rajko Turk, Ljubljana. 14559

Okrogel les
smreka in bojka, od 2 m in 20 cm naprej, se kupi. — F. Toplak, Polzela. 14385

Rabljen pomožni motor
za montirati na kolo, kupim. Ponudbe na upravo „Jutra" pod „Motor". 14566

Pozor! Pozor!
Plačujem po visokih cenah stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 14529

Nepremičnine

Le «Posest»
Realitetna pisarna, d. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 24

Vam nudi pri nakupu najugodnejšo
in najraznovrstnejšo izbero vsakovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih in obrtnih hiš, kmetskih posestev, graščin, žag, mlinov, stavbnih parcel itd. 1022-a III

Lepo enonadstr. hišo
z vrtom in dvoriščem v predmestju Ljubljane, prodam poceni in ugodno. Več pismeno. Ponudbe pod „Prilika" na upravo „Jutra". 14441

Ugodna prilika!
V manjšem industrijskem in zelo razvijajočem se mestu na Dolenjskem se radi preselitve proda čisto nova enonadstropna hiša, ki je zelo prikladna za trgovino s poljedelskimi pridelki in pekarijo, z vstopom takoj, po zelo ugodni ceni 80.000 Din. — Naslov pod „Napredek" pri upravi „Jutra". 14004

Hiša
enonadstropna v sredini mesta, z lepim sadnim vrtom, solnčna lega, se proda. — Lepo stanovanje takoj, ozir. jesenj na razpolago. Ponudbe na upravo „Jutra" pod šifro „Hiša 3". Posredovalci izključeni. 12821

Zamenjam ali prodam
hišo s špecerijsko trgovino v Ljubljani, za hišo v Zagrebu, Mariboru, Brežicah ali tudi v Ljubljani. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Zamenjam". 14465

V najem se da hiša
z gospodarskim poslopjem na prometni cesti na Jesenicah, pripravna tudi za trgovino ali drugo obrt; ev. se tudi proda. Naslov pove uprava „Jutra". 14503

Gostilniško posestvo
pri Ljubljani, 20 minut od glavne pošte ob glavni cesti, z dobro vpeljano mešano trgovino, velikim gospodarskim poslopjem in obširnim vrtom se proda ali odda v najem. Samo resni reflektanti naj se zglasijo v Gospodarski pisarni Jos. Tribuč, Ljubljana-Glince. 14537

Manjša hiša
v mestu ali najbližji okolici Maribora, z razpoložljivim stanovanjem, se kupi. — Ponudbe na anonimno ekspedicijo Vorsič nasl., Maribor, Slomškov trg 16. 14502

Kupim hišico
za približno 150.000 kron v Ljubljani ali okolici. — Ponudbe pod „Kupim hišico" na upravo „Jutra". 14492

Stanovanja

Preprosto sobo
išče gospodična, ki je ves dan odsotna in ima svojo posteljnino. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Sivilja". 14469

1000 Din
dobi oni, ki mi preskrbi stanovanje 1—2 sob s kuhinjo ali pa prazno sobo s posebnim vhodom in souporabo kuhinje. — Naslov v upravi „Jutra". 14432

Stanovanje
3—4 sobe s pritiklinami, išče za šimprejanjo vselitev boljša mirna stranka. Tudi v novi hiši. Ponudbe na upr. „Jutra" pod „Mirna stranka". 14371

Na hrano in stanovanje
se takoj sprejme gospod. — Naslov pove Aloma Company v Ljubljani, Kongresni trg št. 3/I. 14499

Soba
s separatnim vhodom v IV. nadstropju v Križevniški ul. št. 11, se takoj odda. 14563

Stanovanje
komfortno, 3 sob in pritiklin v novi vili, se takoj odda. Pogoji pri „Posest", Realitetna pisarna, Sv. Petra c. št. 24. 14546

Opremljeno sobo
išče solliden gospod. Ponudbe pod „6666" na upr. „Jutra". 14561

Sobico s hrano
išče urednica. Ponudbe pod „Snažno" na upravo „Jutra". 14567

Zamenja se stanovanje
3 sob in pritiklin z enakim v sredini mesta. — Ponudbe pod „Ugodna zamenjava" na upravo „Jutra". 14498

Čedno opremljeno sobo
separirano, v centru Ljubljane, išče za takoj samostojna dama. — Cenjene ponudbe pod „Dama" na upr. „Jutra". 14497

Mlada zakonca
sama, iščeta večjo opremljeno sobo z električno razsvetljavo. — Dopise na upravo „Jutra" pod „Inženjer 500". 14487

Mesečna soba
meblovana, z elektr. razsvetljavo, se takoj ali s 1. avgustom odda le gospodu. — Korsika, Vrtača 3. 14524

Lokali

Majhen lokal
ob glavni cesti, jako pripraven za kakega obrtnika, se s 1. avgustom odda. Naslov pove uprava „Jutra". 14448

Trgovski lokal
v Ljubljani, se išče za takoj. Ponudbe pod „Lokal-avgust" na upravo „Jutra". 14348

Majhna trgovina
(event. tudi stanovanje), se odda sami ženski. Naslov v upravi „Jutra". 14464

Delikatesna trgovina
in slaščičarna (manjša), se radi bolezni odda v najem, event. proda. — Ponudbe na upravo „Jutra" pod značko „Dobičkanosna". 14565

Krasen lokal
skladišče in stanovanje, se odda s 1. decembrom, event. takoj, če se prevzame ves inventar. Ponudbe pod šifro „Sigurna eksistenca" na upr. „Jutra". 14510

Trgovina z meš. blagom
na deželi, se radi družinskih razmer odda. — Naslov pove uprava „Jutra". 14500

Kapital

Kot sodelujoč dražabnik
z 80—100.000 K želim vstopiti k dobičkanosnemu podjetju. Dopise na upr. „Jutra" pod „Družabnik 1 oktober". 14562

Družabnika
z 25.000 Din, iščem za dobro vpeljano agenturo in komisijsko trgovino v Mariboru. Pismene ponudbe na podružnico „Jutra" v Mariboru pod „Agence 10794". 14476

Dopisovanje

V upravi «Jutra» naj se dvignejo nasled. pisma:
Sporazum, Sreča, Solliden, Strinjam se, Solnce 14, S 30, Sree, Srečno živijenje, Perfektna, Cvetje, Nujno 13.

Prijetno družabnico
iščem za skupne izlete. — Točno označbo sestanka pod „Takoj" na upravo „Jutra". 14545

V okr. Poljanske ceste
Ob večerih bi rad mladenič igral na goeli. Katera gospodična bi ga spremljala na klavirju. — Naslov pod „Dostojen diletant" v upravi „Jutra". 14549

S 30
Dvignite pismo. 14530

Ženitve

39letni vdovec
uradnik na vodilnem mestu večjega podjetja, želi v svrho takojšnje ženitve znanja z vdovo ali gospodično z dežele. — Cenjene ponudbe pod „Ljubezen do otrok" na upr. „Jutra". 14560

Živali

Pes
čiste volčje pasme, lepo razvit, dober čuvaj, 11 mesecev star, se proda. Selo 38/II, Ljubljana. 14461

Razno

Zankanje (šlingarijo)
in popravljanje belega perila se prevzame. — Naslov pove uprava „Jutra". 14521

Prostov. javna dražba
za otomane, pohištvo, kuhinjsko opravo, obleke in čevlje, se bo vršila dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne na Resljevi cesti 31/III, po jako nizkih cenah. 14533

Vinotoč
pri Istrijanu je od 15. t. m. odprt. Anton Maretič, Kamnica 71. 14514

Dražba.
Dne 27. julija 1924. ob 3. uri popoldne se vrši na lici štev. 95 prostovljna redna dražba Anton Intihar jeve zapuščine in sicer nova pritlična hiša s trgovino in gostilno, pod in svinjak, travnik, njiva, gozd, delež na pašniku, površina 1 ha 48 a 96 m², izklicna cena 51.500 Din. — Okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek VIII., dne 16. julija 1924. 14532

V nobeni knjižnici ne sme manjkati **Cankarjev zbornik** Uredil dr. J. Glonar Vez. 37 Din, broš. 30 Din, pošt. 1·50 Din

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani

Napredno obrtniško društvo v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu naslednje obrtnike:

Mizarji:
Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4,
Perko Matija, Zgor. Šiška (Telefon 372),
Senica Jožef, Za Bežigradom 5,
Skafar Franc, Rimska cesta 16.

Zaloga pohištva:
Skafar Franc, Rimska cesta 16.

Ključavničarji:
Gayer Rudolf, Cesta na gorenjsko železnico,
Rebek Josip, Cankarjevo nabrežje 9.

Soboslikarji:
Rožič brata, Vegova ulica 8,
Špeletič Stefan, Rimska cesta 16.

Pleskarji:
Rožič brata, Vegova ulica 8,
Bricelj Ivan, Dunajska cesta 16.

Parketarji in zaloga parketov:
Pak Josip, Gradaška ulica 16,
Primožič Ferdo, Trnovski pristan 4.

Krojači in krojačice:
Iglič Fran, Kolodvorska ulica 28,
Kersnič Ivan, Resljeva cesta 1.

Brivci:
Franchetti Engelbert, Dunajska cesta 20,
Loborec Franc, Rimska cesta 21
Zajc Franc, Dunajska cesta 12.

Fotografi:
Hibšer Hugon, Valvazorjev trg 7.

Knjigovezi:
Jakopič Ivan, Cankarjevo nabrežje 8.

Knjige za mladino

Fr. Milčinski: ZGODBA KRALJEVIČA MARKA.
Vez. 18 Din, po pošti 1·50 Din več.

J. Šorli: ČIRMURCI.
Povest s slikami. Broš. 20 Din, vez. 25 Din, po pošti 1·50 Din več.

Fr. Milčinski: TOLOVAJ MATAJ.
Pravljica s slikami. II. natis. Cena broš. 18 Din, vez. 25 Din, po pošti 1·50 Din več.

J. Šorli: BOB IN TEDI.
Dva neugnanca. Povest s slikami. Broš. 12 Din, vez. 18 Din, po pošti 1·25 Din več.

J. Waschtetova: PRAVLJICE.
Z večbarvnimi slikami. Vez. 22 Din, po pošti 1·25 Din več.

Čika Jova: PISANI OBLAKI.
Vez. 14 Din, po pošti 1·25 Din več.

Čika Jova: KALAMANDARIJA.
Vez. 12 Din, po pošti 1 Din več.

Vse te knjige se naročajo pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani
Prešernova ulica št. 54.

Priporočamo knjigo:
Stojanović A., Rumanovska bitka.
Popis bitke in njen pomen z dvema zemljevidoma. Knjiga velja s poštnino vred Din 31·— ter se naroča pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZOBJE

102

Florenca ne odgovori takoj. Izgleda, kakor da se umika v hipu, ko hoče izreči besedo. Njen obraz, kateremu se sicer poznajo sledovi prestanih dušnih bojev in razburjenj, je sedaj slajši, kakor kdaj prej. Končno se oglasi:

«Ne, ni res, da bi samo sovraštvo moglo biti vzrok takšnemu nerazumljivemu obnašanju.»

Don Luis ostrmi, obstane. Ni izprva razumel točnega pomena teh besed, katere je slišal, toda njihova intonacija ga je vznemirila in razburila do dna. In evo, sedaj nimajo njene oči navadnega zaničljivega izraza, marveč izražajo gracijoznost in vedrino. Prvič v njegovi prisotnosti!

«Govorite, govorite, prosim vas!» zajeclja on.

Reči hoče, da je mogoče tudi, da je drugačno čuvstvo povzročilo hladnost in nezaupanje in strah in odpornost. Ni vedno, da kdo beži pred osebo, katere se boji, samo iz strahu. Mnogokrat beži kdo na begu pred samim seboj, iz sramu..., rad bi pozabil, pa ne more...

Ona umolkne, on pa stegne proti njej svoje roke molče, z neizrečeno prošnjo, naj še govori, pove, razloži, prizna, še... Florenca povesi glavo, kakor da naznači, da njej sedaj ni treba ničesar več pristaviti in da je že odkrila najglobljе svoje duše ter odkrila tudi tajnost svoje ljubezni, doslej tako skrbno varovane in prikrivane.

Don Luis ne vé, kje je. Prevzet je radosti, sreče, prevzet je nečesa ogromnega, česar doslej ni poznal. In... ona plaka! Ona plaka!

«Da, sedaj vem, sedaj poznam tvojo skrivnost! Florenca, ti si sama želela svojo smrt! Ti se sama nisi upirala, da bi ne postala žrtev one pošasti! Ti si spoznala, da si postala žrtev zločinca, in da ni bilo mogoče rešiti njih, videla si mojo propast in si sklenila, da umreš, ko je vse izgubljeno...»

Don Luis ne vé, kako bi izrazil svoj delirij sreče. Ustnice mu drgetajo, solze mu lijejo iz oči. Premagan od ganjenja poklekne pred njo in jeclja brezzvezne besede oboževanja in brezmejne vdanosti.

XI.
ZATIŠJE LUPINOVO.

Dan pozneje je ministrski predsednik Valenglay pred deveto uro v razgovoru s policijskim prefektom Desmalionsom. Doma sta na predsednikovem stanovanju.

«Tako. Evo, kmalu bo deveta. Kaj pravite, dragi prefekt, mislite li, da se sedaj vrne?»

«Zares, ne dvomim, gospod predsednik! Vrnil se bo po onem pravilu eksaktnosti, ki je bilo doslej vodilno v vsej tej zadevi. Prišel bo samo zaradi svoje besede in za prazno slovo, točno zadnjo sekundo, ko odbije deveto uro.»

«Zares mislite? Mislite?»

«Gospod predsednik, tegoa moža opazujem že nekaj mesecev. Kakor so se te stvari razvile, vidim, da smo pred odločitvijo in da gre zlasti za življenje ali smrt lepe Florence Levasseurove. Mislim, da če on sedaj ne prime in ne zadavi onega, katerega zasleduje, ali pa če nam ga ne privede semkaj zvezanega, kakor povesmo, potem to znači, da je propadel in da sta mrtva ona in on.»

«No, torej, Arzen Lupin je pa neumrljiv!» se zasmeje predsednik. «Imate prav, dabome! Sicer sem pa tudi v ostalem povsem vašega mnenja. Presneto bi bil tudi jaz presenečen, če bi ob zadnjem udarcu določene ure pričakovani ne vstopil. Povedali ste mi včeraj, da ste prejeli telefonično poročilo iz Angersa...»

«Da, gospod predsednik. Naši ljudje so z največjim začudenjem zagledali don Luis Perenno, potem so mi telefonirali iz Le Mansa, kjer so preiskali neko zapuščeno avtomobilsko remizo...»

«Preiskavo je gotovo pred njimi že izvedel Lupin! Toda sigurni smemo biti, da bomo kmalu vedeli, ali je imel kaj uspeha Evo, deveto bije!»

Ta hip se zasliši z ulice ropot avtomobila. Voz se ustavi pred hišnimi vrati, takoj nato zazvoni hišni zvonec. Kakor so bila povelja že izdana, so se vrata takoj odprla pred došlecem, in don Luis Perenna se pokaže.

Zares bil je pričakovani. Čudili bi se bili, da je Perenna izostal. Toda skoraj še bolj se čakalca čudita takšni skoraj nadčloveški točnosti.

«Torej?» živahno vpraša ministrski predsednik.

«Evo me, gospod predsednik,» se oglasi don Luis Perenna.

«Ste-li prijeli bandita?»

«Da!»

«Pri vseh vragovih!» zamrmra predsednik. «Vi ste zares izreden mož!»

Potem nadaljuje:

«In on, kje je? To mora biti pravi ober, krepak, prevejan in nepremagljiv.»

«Bolnik je, gospod predsednik, degeneriranec... sicer je vsekakor odgovoren za svoja dejanja, toda zdravniki bodo na njem mogli konstatirati tabes, tuberkulozo, celo bolnico!»

«In Florenca je ljubila takšen nestvor?»

«Oj, gospod predsednik,» vzklikne don Luis Perenna. «Florenca ga ni nikdar ljubila. Čutila je zanj le usmiljenje, žensko usmiljenje, katero je pa on strašno zlorabil. Verjela je v njegovo poštenost, padla je pod njegov vpliv, skoraj hipnotični, ravnala je po njegovih nasvetih, ne da bi bila vedela, kam ta vodi in kakšne posledice imajo poedini ukrepi, in je celo verjela, da dela tako za rešitev Ane Marije, svoje prijateljice...»

«Ste-li gotovi?»

«Tako, kakor svoje zadnje ure, gospod predsednik! Sicer pa imam še druge gotovosti in imam tudi dokaze zanje. Zločinec je sedaj prijet in, gospod predsednik, justici bo lahko, da dožene njegovo dosedanje življenje do zadnje podrobnosti. Za sedaj moram njegovo strašno življenje očrtati na kratko tako, da je pričel svojo karijero s tremi umori, ki nimajo nikakršne zveze z Morningtonovo afero.

Zločinec je rojen v Alençonu; vzgajal ga je gospod Langernault. Ime mu je Jean Vernocq. Kot mladenič je spoznal zakonca Dedessus-Lamase, jima je ukradel njun denar, in predno sta okradenca mogla vložiti proti neznanim storilcem kazensko ovadbo, ju je spravil v neko zapuščeno hišico blizu Formignyja, kjer ju je spravil v obup, ju upijanil z nekimi drogami in zakrivil moralno, da sta se obesila.

Dotična hišica je blizu nekega posestva, ki se imenuje Stari grad. Lastnik te podrtije je bil gospod Langernault, vzgojitelj Vernocqov. Bil je takrat baš bolan. Ko je zopet vstal z bolniške postelje, je snažil svojo lovsko puško, ki se mu je nenadoma sprožila v trebuh. Puška je bila nabita, ne da bi bil on vedel. Kdo je to storil? Jean Vernocq, ki je vrhu tega prejšnjo noč izpraznil blagajno svojega dobrotnika.

Z zmernim premoženjem, na ta način pridobljenim, se je podal v Pariz, da tam nadaljuje svje življenje in počaka na boljšo priliko z večjim dobičkom. Tukaj je od prijatelja, sebi enakega, kupil dokumente, s katerimi je bilo dokazano poreklo Florence Levasseurove, in tudi povedano, kakšne so rodbinske vezi Rousselovih in Sauverandovih. Prodajalec je te dokumente svoječasno ukradel stari dojilji Florenčini

Modna trgovina
A. Šinkovic nasl.
K. SOSS
Ljubljana 1085 IV
Mestni trg 19.

Vse vrste reklamnih napisov
za Ljubljanski velesejem, bodisi na zunanji ograji ali v notranjih prostorih dobavlja še vedno kakor do sedaj tvrdka 1114/a
PRISTOU & BRICELJ
Aleksandrova c. 1 LJUBLJANA Selenburgova ul. 6
strokovno izučena specijalista za črkoslikarstvo v vseh panogah te stroke.
Specijaliteta: steklene napisne firme, slikanje državnih, uradnih in drugih grbov po predpisih. — Izvršitev od najenostavnejšega do najpreciznejšega modernega sloga.
Naročila za Ljubljanski velesejem prosimo pravočasno, da nam bo mogoče ista točno dobaviti.
Telefon 908. Ustanovljeno 1903.

Išče se za Bosno
gaterist in vodja parne žage
popolnoma izvežban kot strokovnjak gaterist z dobrimi izpričevali, trezen in pošten, zanesljiva moč, neoženjeni imajo prednost. — Ponudbe z zahtevo plače je poslati na upravo lista pod „gaterist". 3922a

Javna zahvala.
Podpisani sem se na novo zavaroval pri jugoslovanski banki „SLAVIJI" v Ljubljani in dasi še nisem bil vplačal prvoletne zavarovalnine, mi je le-ta izplačala o priliki požara polno odškodnino za pogorelo poslopje.
Za to brezprimerno kulantnost se ji moram javno zahvaliti ter jo vsakomur najtopleje priporočati.
Todraž pri Škofji Loki, dne 13. julija 1924.
3918/a Matija Jenko l. r.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je danes ob 16. uri nenadoma preminul, v starosti 41 let, naš sin, brat, svak in stric, gospod
inženir AVGUST JUG
Pogreb pokojnika se vrši dne 17. t. m. ob pol 18. uri iz mrtvašnice na Pobrežkem pokopališču.
Maribor, dne 15. julija 1924.
Rodbini Jug-Klemenc

Stara tovarna nogavic in pletenin Ustanovljena
1102/a M. FRANZL & SIN 1888
v Ljubljani, Privoz 10. Poštni predal 44.
Lastnik: Feliks Franzl.

KOSTA VUKAŠINOVIĆ
palača Ljubljanske kredit. banke
Priporoča veliko izbiro modernih moških, ženskih in otroških čevljev
Samoprodaja tovarne „PETOVIA", „F. Z." „POPPER", „TIP TOP"
Glede kakovosti in finosti ima blago svetovno slovesa.
Cene strogo solidne! 1072a Postrežba točna!

„THE LONDON DIRECTORY"
(Londonski adresar)
izhaja vsako leto
ter vsebuje pokrajinske in tujezemske oddelke, ki so razdeljeni po strokah,
v petih jezikih.
Ta adresar omogoča trgovcem direktno občevanje s trgovci in tovarnarji v Londonu, provincijalnih mestih in industrijskih središčih Anglije, Irske, na vsem evropejskem kontinentu, Ameriki itd. Adresar vsebuje okrog 250.000 imen, naslovov in drugih podrobnosti, razvrščenih pod več kot 2000 strokovnih seznamih, v katerih so vključeni
eksportni trgovci
s podrobno označbo blaga, ki ga izvažajo, razen tega pa tudi kolonijalne in tujezemske trge, ki jih zalagajo s svojim blagom.
Parobrodne družbe
in pristanišča, ki jih njihove ladje obiskujejo ter približen čas njihovega plovenja.
Oglasi tvrdk, ki žele svoje zveze razširiti ali onih, ki
iščejo agenturska zastopstva
se tiskajo v velikosti ene cole (2·6 cm) za 1, 10 sh 0 d, (1 funt šterling 10 šilingov) za vsako uvrščenje, če se to zgodi pod raznimi oddelki. Večji oglasi od 2 £ do 16 £.
Omenjeni adresar je neobhodno potreben vsakemu, ki se zanima za prekomorsko trgovino, ter stane 1 izvod 2 funta poštnine prosto, ako se denar pošlje istočasno z naročilom.
The London Directory Co., Ltd.,
25, Abchurch Lane London, E. C. 4, England.
Naročila za adresar in oglase sprejema ALOMA COMPANY.

AUTO-INTERESENTI! Obiščite naše izložbene prostore v Mariboru, Aleksandrova c. 19, v katerih so stalno naprodaj izloženi novi in stari avtomobili prvovrstne znamke. — Istotako so tam naprodaj: motorna dvokolesa, radio-aparati, pisalni stroji itd. — Poučuje se teoretično in praktično za vožnjo. Izvoženi ali brezhibno ohranjeni vozovi se sprejemajo v komisijsko prodajo.
Strogo zaupljiva, zelo solidna postrežba! 1047/a
A. Stoinschegg-R. Pelikan, Maribor, Aleksandrova cesta 19.

Veletrgovina z manufakturnim in tekstilnim blagom
VILIM PICK, MARIBOR
Aleksandrova 26 (Telefon 334).
priporoča trgovcem, da si v lastnem interesu ogledajo skladišče
novodošlega pomladanskega in letnega blaga
po brezkonkurenčnih cenah.
Na skladišču se dobiva vedno češko in italijansko blago.
V veliki izberi svileni robci.
Na veliko! 1048a Na veliko!

Jermena za cepe
gože, biče (gajžle), jermena za čevlje, tržaške bičevnike, motvoz (špaga), šmis, čevljarsko prejo, čopice za belenje in pleskanje ter razne krtače kupite najceneje
v veletrgovini
OSVALD DOBEIC
LJUBLJANA
Sv. Jakoba trg št. 9.
1097 1

Zahtevajte
v kavarnah, javnih lokalih, gostilnah in brivnicah
„JUTRO"

GIESSHÜBELSKO SLATINO
se zopet dobi pri 3905/a
tvrdki A. Šarabon v Ljubljani.

Soba! Lepa pisarniška zračna soba s centralno kurjavo, električno razsvetljavo in posebnim vhodom v sredini mesta, se odda s 1. avgustom. — Istotam se proda lepa pisalna miza in omara. Ponudbe pod „Soba" na Apolo, Stari trg 19/II. 3920a

Trgovcem in industrijcem
priporočamo
Zakon in naredbo
o prisilni poravnavi izvun konkurza
ki sta izšla v brošuri, katera velja s poštnino vred 8·50 Din in se naroča pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani
Prešernova ulica štev. 54.

Modna manufakturna trgovina
Janko Češnik 3459/a
Ljubljana, Lingerjeva-Stritarjeva ulica
prodaja
vsled preida letne sezije svojo ostalo zalogo po jako znatno znižani ceni.

TRGOVCI! TRGOVCI!
Želite si obraniti stalno svoje odjemalce, držite v svoji trgovini le najbolje blago, zato prodajajte samo in izključno le Cetina testenine, katere so priznano najboljše.
Cetina je največja in najmoderneje urejena tovarna testenin v Omiču, Dalmacija.
Cetina proizvaja najboljše in radi tega najcenejše testenine.
Cetina tekmuje z najboljšimi domačimi in inozemskimi proizvodi.
Cetina si je osvojila brez vsake reklame vsa glavna tržišča v tuzemstvu.
Cetina izdelke pozna ves trgovski svet od Maribora do Ritolja in od Subotice do Cetinja.
Zatorej naj ne manjka v nobeni boljši trgovini Cetina testenin.
Glavno zastopstvo za Slovenijo: 1070/a
Paternost & Remic, Ljubljana, Slomškova ulica 11.

Novo! STAVBENIKI! Novo!
Namesto železobetonskih konstrukcij, osobito preklad, dobavlja stavbeno podjetje Jakob Accetto sin ing. Viktor Accetto 3877a in drug. Ljubljana, Tabor štev. 2,
nosnike sistema „SEIDEL"
kot preklade, stropnike, povlake, stebre itd. po naročilu. Ogleda se jih lahko vsak dan.
Tabor 2 LJUBLJANA Tabor 2